

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
факультет політичних наук
кафедра журналістики

«Допущено до захисту»
в. о. завідувача кафедри журналістики
Тетяна СИДОРЕНКО
(підпис)

« ____ » _____ 2025 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття ступеня вищої освіти бакалавр

за освітньо-професійною програмою «Журналістика»
зі спеціальності 061 Журналістика

на тему: «Особливості висвітлення діяльності правоохоронних органів і
кримінального життя міста в інтернет-виданні
“Преступности.НЕТ” у період воєнного стану (2024-2025 рр.):
мультимедійна історія»

Виконала:
Здобувачка IV курсу, групи 448
Олефіренко Дарія Сергіївна

(підпис)

Науковий керівник:
кандидат політичних наук,
доцент кафедри журналістики
Соловйова Анна Сергіївна

(підпис)

Рецензент:
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української філології
та міжкультурної комунікації
Пономаренко Сергій Сергійович

(підпис)

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних посилань

Здобувач _____
(підпис)

Миколаїв – 2025 рік

ПЛАН

ВСТУП

РОЗДІЛ І. ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТА ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ ОНЛАЙН-ВИДАНЬ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ

- 1.1. Трансформація інформаційної політики онлайн-ЗМІ під час війни
- 1.2. Етичні стандарти та виклики достовірного інформування
- 1.3. Особливості роботи онлайн-видання «Преступности.НЕТ» в умовах російсько-української війни
- 1.4. Протидія дезінформації та роль незалежних медіа у формуванні суспільної довіри

РОЗДІЛ 2. ВИСВІТЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ТЕМ У РЕГІОНАЛЬНИХ ОНЛАЙН-ЗМІ: АНАЛІЗ СУДОВИХ СПРАВ ТА ПРАВОСУДНИХ ПРОБЛЕМ

2.1. Судовий процес у справі Андрія Невінчаного як приклад трансформації підходів до висвітлення кримінальної тематики у регіональних онлайн-медіа в умовах воєнного стану

- 2.1.1. Стаття “Миколаївець Невінчаний на суді заявив, що конфлікт спровокували його опоненти: Я дав людині ляпаса за його слова”
- 2.1.2. Стаття “Захисники підозрюваного у вбивстві Невінчаного подали клопотання про відвід судді Алеїнікова: Порушив правила суддівської етики”
- 2.1.3. Стаття “У Миколаєві триває судовий розгляд справи про резонансне вбивство при самозахисті – прокурор намагався виставити докази на користь нападників”
- 2.1.4. Стаття “Справа Невінчаного: Захист просить визнати письмові докази недопустимими, а прокуратура наполягає на дослідженні відеодоказів”
- 2.1.5. Стаття “Справа Невінчаного: Підозрюваного випустили з СІЗО, суддя демонстрував ніж, а захист виявив плутанину у матеріалах”

2.2. Медійне висвітлення кримінальних справ публічних осіб у регіональних ЗМІ: між державною зрадою, службовими порушеннями та суспільною відповідальністю

2.2.1. Стаття “На Миколаївщині СБУ та поліція затримала голову громади Копійку – її підозрюють у виправдовуванні російської агресії”

2.2.2. Стаття “За голову Куцурубської громади Копійку внесли заставу в розмірі ₪242 тисяч”

2.2.3. Стаття “Начальниці Миколаївської МСЕК лише через місяць оголосили підозру – за незадекларовані \$450 тисяч і квартири їй загрожує штраф або обмеження волі”

2.2.4. Стаття “СБУ затримала мешканку Миколаєва, яка публічно ображала ЗСУ – суд відправив її під домашній арешт”

2.2.5. Стаття “Миколаївський підрядник заявив про фальсифікацію справи щодо завищення вартості ремонту – прокуратура наполягає на обґрунтованості підозри”

2.2.6. Стаття “Обвинувачений у смертельній ДТП у Миколаєві понад рік не з’являється до суду – потерпіла скаржиться на бездіяльність військових прокурорів”

2.2.7. Стаття “Гараж спотикання: Історія екссудді Господарського суду Миколаєва Олександра Ткаченка”

2.2.8. Стаття “Правосуддя у прицілі війни: як повномаштабне вторгнення змінило кримінальну реальність Миколаєва”

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Висвітлення діяльності правоохоронних органів та кримінального життя міста в умовах воєнного стану є важливим аспектом медійного простору, оскільки інформація про правопорушення, злочинність та заходи з підтримання правопорядку безпосередньо впливає на рівень довіри громадян до державних інституцій. В умовах військової агресії проти України значення такої інформації зростає, адже суспільство потребує оперативних, достовірних та неупереджених новин про стан безпеки, діяльність правоохоронних органів і криміногенну ситуацію.

ЗМІ відіграють важливу роль у формуванні суспільного сприйняття правоохоронної діяльності, а також у боротьбі з дезінформацією та панічними настроями. Водночас, особливості подачі таких матеріалів залежать від редакційної політики медіа, джерел інформації, впливу державних органів та військової цензури. Інтернет-видання *«Преступности.НЕТ»* є одним із найвідоміших регіональних ресурсів, що також висвітлює кримінальну тематику та діяльність силових структур у Миколаївській області. Його аналіз дозволяє виявити специфіку медійного відображення правопорядку в умовах війни та простежити, як змінювалися підходи до подачі інформації у цей період.

Мета дипломної роботи полягає у виділенні особливостей висвітлення діяльності правоохоронних органів і кримінального життя міста у виданні *«Преступности.НЕТ»* у період воєнного стану (2024–2025 рр.), а також у визначенні ключових тенденцій та мультимедійних підходів до подачі матеріалів.

Завдання дослідження:

- визначити особливості роботи регіонального інтернет-видання *«Преступности.НЕТ»* у період воєнного стану;
- вивчити жанрові та стилістичні особливості висвітлення кримінальної тематики;

- виявити зміни у підходах до подачі новин про діяльність правоохоронних органів у контексті воєнного часу;
- оцінити вплив мультимедійних форматів на сприйняття кримінальних новин та матеріалів про правоохоронців;
- охарактеризувати рівень відповідності публікацій журналістським стандартам та етичним нормам.

Об’єктом дослідження є медійне висвітлення кримінальної тематики та діяльності правоохоронних органів в умовах воєнного стану.

Предмет дослідження – мультимедійні та журналістські особливості висвітлення діяльності правоохоронних органів і кримінального життя міста у виданні *«Преступности.НЕТ»* у 2024–2025 рр.

Методи дослідження. Дипломна робота зосереджена на аналізі редакційної політики онлайн-видання *«Преступности.НЕТ»* у період воєнного стану, зокрема щодо вибору тем кримінальної спрямованості, способів подачі інформаційних матеріалів і особливостей їх оформлення. Основою дослідження стало узагальнення та опис власних журналістських матеріалів, підготовлених у межах роботи над дипломною темою.

У процесі дослідження увагу було приділено тому, як у воєнний час відбираються теми, що стосуються злочинів, пов’язаних із державною зрадою, колабораціонізмом та іншими правопорушеннями, важливими для суспільної безпеки. Аналізувалися особливості структурування новин, способи привернення уваги аудиторії до важливих фактів, а також дотримання принципів об’єктивності й точності під час подачі матеріалу.

У процесі підготовки дипломної роботи було використано комплекс наукових методів, зокрема *аналітичний метод*, який дозволив систематизувати інформацію про специфіку роботи регіональних онлайн-медіа в умовах воєнного стану, а також про особливості подачі кримінальної тематики. *Контент-аналіз* застосовувався під час вивчення журналістських матеріалів інтернет-видання *«Преступности.НЕТ»*, зокрема для аналізу структури публікацій, типів джерел, візуального супроводу та акцентів у новинах. *Метод узагальнення результатів* став основою для формулювання

висновків після кожного з розділів, що дало змогу виявити ключові тенденції у висвітленні кримінальної тематики та сформувані практичні рекомендації щодо підходів до журналістської роботи у кризових умовах.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше здійснено комплексний аналіз особливостей подачі кримінальних новин та матеріалів про діяльність правоохоронців у період воєнного стану на основі матеріалів конкретного регіонального інтернет-видання (за період 2024-2025 рр.).

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості застосування висновків для розробки рекомендацій журналістам щодо висвітлення кримінальної тематики в кризових умовах, а також для підготовки навчальних матеріалів із журналістики та медіакомунікацій. Також матеріали можуть бути використані українськими медіа і корисними для студентів при підготовці до таких дисциплін як «Журналістський фах», «Сучасні проблеми війни та миру», «Критичне мислення та медіаграмотність», «Мультимедійний сторітеллінг».

Теоретичне значення дослідження полягає у систематизації знань про мультимедійні та жанрові особливості подачі кримінальної тематики в умовах війни.

Апробація результатів дослідження. Публікації, які були створені в рамках наукового дослідження, оприлюднені на сайті онлайн-видання «Преступности.НЕТ». Також були опубліковані тези для виступу на XXII Міжнародній науковій конференції «Ольвійський форум – 2025: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі» на тему «Протидія дезінформації та роль незалежних медіа у формуванні суспільної довіри».

Структура дипломної роботи. Робота складається зі вступу, 2 розділів, висновків, списку використаних джерел (42 позицій) та додатків. Загальний обсяг роботи – 77 сторінок.

РОЗДІЛ I. ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТА ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ ОНЛАЙН-ВИДАНЬ В ПЕРІОД ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ

1.1. Адаптація інформаційної політики онлайн-ЗМІ до викликів збройного протистояння

Україна проходить через один із найважчих етапів у своїй новітній історії. Останнє десятиріччя стало періодом кривавої боротьби нашого народу за свободу від російської окупації. В умовах війни журналістські матеріали набувають особливого значення – від того, як саме журналісти зафіксують події, залежить суспільне сприйняття реальності, а також інформування українців і світової спільноти про те, що відбувається в Україні. З початку російсько-української війни журналісти багатьох видань працюють на лінії зіткнення, ризикуючи своїм життям поруч із захисниками. Багато працівників медіа загинули або постраждали під час бойових дій.

Фронтний матеріал має велике значення, незалежно від його формату – фотографії, відео, статті, інтерв'ю. Наприклад, фотограф може зняти військового таким чином, що в його очах відіб'ється все, що він пережив і переживає на війні. Із цією світлиною військовий увійде в історію, зображення може потрапити на фотовиставку десь за кордоном, а згодом його показуватимуть на уроках історії в українських школах. Однак, варто зазначити, що ця робота потребує знань та розуміння журналістом головних правил та аспектів роботи в екстремальних умовах [2; 26].

Зокрема, існують стратегії подачі новин в екстремальних умовах. Під час висвітлення конфліктів журналіст має обов'язок ретельно перевіряти всі дані та розповсюджувати лише точну інформацію, уникаючи матеріалів, що ґрунтуються на чутках чи публікаціях із соціальних мереж.

Для забезпечення точності даних необхідно:

- перевіряти достовірність джерел;
- надавати перевагу першоджерелам;
- співставляти інформацію з різними джерелами;
- вивчати документи або документальні підтвердження;

– за можливості, отримувати свідчення безпосередньо від очевидців.

Якщо сталася помилка, журналіст зобов'язаний виправити її, щоб уникнути розповсюдження неправдивої інформації. Журналістські матеріали не повинні включати заклики до насилля або сприяти ворожнечі. Висвітлення конфліктів має бути збалансованим, об'єктивним і базуватися на фактах, без лобіювання інтересів однієї зі сторін.

Існують етичні принципи, які забороняють розголошувати деталі, що можуть загрожувати життю, зокрема:

- кількість військових і блокпостів у певній зоні;
- інформацію про озброєння і техніку;
- точні описи наявного озброєння;
- дислокацію військових підрозділів або зображення, які можуть допомогти визначити їхнє місце розташування;
- плани та деталі майбутніх військових операцій.

Неточне або некоректне висвітлення конфлікту здатне спричинити страх, невпевненість або навіть ненависть у суспільстві, особливо щодо вразливих груп. Найтривожніше, що такі матеріали часто базуються не на фактах і є недостовірними та неточними [7; 35].

Під час воєнного стану в Україні було ухвалено низку законодавчих змін, спрямованих на регулювання медіа та обмеження поширення інформації, що може загрожувати національній безпеці.

Закон України «Про правовий режим воєнного стану» надає військовому командуванню повноваження обмежувати інформацію, яка може розкрити дані про військові операції або сприяти ворожій пропаганді. Дотримуючись цих вимог, журналісти зобов'язані уникати публікації матеріалів, що можуть загрожувати безпеці, а порушення цих правил загрожувє втратою акредитації та іншими санкціями.

Значну увагу приділено кримінальній відповідальності за поширення певної інформації. Наприклад, стаття 111-1 Кримінального кодексу України вводить відповідальність за колабораційну діяльність та підтримку держави-

агресора, передбачаючи суворі покарання, зокрема позбавлення волі та можливу конфіскацію майна. Стаття 114-2 криміналізує поширення відомостей про переміщення військової техніки та озброєння, а стаття 436-2 – виправдовування чи заперечення російської агресії.

Закони також встановлюють обмеження на пропаганду російського режиму та символіку війни, як-от символи «Z» і «V». У 2023 році набув чинності Закон України «Про медіа», який зобов'язує медіа уникати публікації закликів до насильства, розпалювання ворожнечі, виправдання російської агресії, а також іншої інформації, яка загрожує суспільній стабільності. Цей закон передбачає анулювання ліцензії або блокування сайтів за порушення.

Незважаючи на ці обмеження, дотримання прав людини та етичних стандартів залишається важливим для журналістів, особливо щодо захисту приватності та гідності постраждалих від війни [20; 22].

Крім того, у спільній заяві Міністерства культури та інформаційної політики України, Міністерства оборони України та представників медіа від 27 квітня 2022 року було встановлено чіткі часові рамки для оприлюднення певних даних після збору журналістами матеріалів у зонах бойових дій. Згідно з домовленістю, журналісти мають право отримувати інформацію безпосередньо на місці події відразу після ворожих обстрілів, проте для публікації зібраних фото та відеоматеріалів існують часові обмеження: для військових об'єктів – 12 годин, для цивільних – 3 години. Водночас військовим адміністраціям рекомендовано надавати детальні дані про руйнування, завдані ворогом, упродовж доби після інциденту.

Окремо було акцентовано на неприпустимості використання свободи друкованих видань і телерадіомовлення для виправдання збройної агресії РФ проти України. Цей підхід підтримується низкою нормативно-правових актів, що регулюють інформаційну політику в Україні:

1. Конституція України (від 28.06.1996 р.);
2. Закон України «Про інформацію» (від 02.10.1992 р. № 2657-XII);
3. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» (від 16.11.1992 р. № 2782-XII);

4. Закон України «Про телебачення і радіомовлення» (від 21.12.1993 р. № 3759-XII);

5. Закон України «Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму...» (від 22.05.2022 р. № 2265-IX), який забороняє пропаганду російської агресії та символіку воєнного вторгнення РФ;

6. Наказ Головнокомандувача Збройних Сил України (від 03.02.2022 р. № 73), який визначає порядок взаємодії між Збройними Силами, іншими оборонними структурами та представниками ЗМІ в умовах воєнного стану [8;16].

Окремо, варто зазначити, що Уповноважений із прав людини Дмитро Лубінець, також наголошує на необхідності додаткового правового захисту для журналістів, що висвітлюють події з фронту та збирають докази військових злочинів. Особливої уваги вимагає впровадження гарантій, що враховують як українські закони, так і норми міжнародного гуманітарного права.

У березні 2023 року були встановлені нові правила роботи ЗМІ в зонах бойових дій. Території поділено на три зони: «зелену» (де робота журналістів дозволена без обмежень), «жовту» (доступна лише у супроводі пресофіцера) і «червону» (де журналістам робота заборонена). Такі зони впроваджено з метою збереження безпеки, враховуючи як ризики для журналістів, так і необхідність захисту інформації, що має значення для оборони країни.

«Додаткової уваги потребує надання додаткових гарантій, крім уже існуючих, журналістам та правозахисникам, які не лише висвітлюють події, а й збирають докази воєнних злочинів російських військових. Вони щоденно ризикують своїм життя і здоров'ям, аби донести правду про звірства РФ. Назріло питання щодо додаткового врегулювання на законодавчому рівні гарантій журналіста, які здійснюють висвітлення подій з фронту, із врахуванням норм міжнародного гуманітарного права, яке визначає право журналіста на захист, при цьому не визнаючи його комбатантом», – зазначив Омбудсман [29].

Українські онлайн-медіа в умовах війни відіграють важливу роль, оперативно змінюючи свою тематику відповідно до актуальних потреб суспільства. Зокрема, регіональні видання акцентують увагу на соціальних і кримінальних темах, які відповідають запитам місцевих громад. Спочатку найбільший інтерес викликали новини про військові дії та переселенців, проте з часом медіа звернулися до інших значущих аспектів, таких як економіка, освіта та гуманітарна допомога. Наприклад, до середини 2022 року лише 23,7% контенту були пов'язані з війною, але значну частину матеріалів почали присвячувати життю місцевих громад.

Одним з викликів для медіа в таких умовах є збереження емоційного балансу в подачі інформації, щоб уникнути додаткового стресу у суспільстві. Використовуючи офіційні джерела та достовірну інформацію, медіа намагаються дотримуватися об'єктивності, що є важливим аспектом журналістики під час війни. Це дозволяє не тільки підтримувати рівень довіри аудиторії, а й зберігати психологічну стабільність, зменшуючи вплив негативних новин [28].

Марк Томпсон у своїй книзі «Ковка війни» підкреслює: «словесне насильство призводить до фізичного насильства», і війна починається, насамперед, у медіа-просторі. ЗМІ мають значний вплив на формування суспільного погляду стосовно конфліктів та конфліктно вразливих груп населення. Вони здатні як запобігати дискримінації, допомагаючи «згладжувати гострі кути», так і, навпаки, підживлювати ворожість і агресію [7].

Таким чином, під час війни медіа повинні не лише інформувати громадськість про події, але й звертати увагу на важливі соціальні проблеми, такі як життя внутрішньо переміщених осіб, криміногенна ситуація, а також психологічний стан населення. Онлайн-медіа виконують важливу роль у збереженні суспільного інтересу до актуальних тем, підтримуючи моральний дух населення та заохочуючи до обговорення важливих соціальних питань в умовах війни.

1.2. Етичні стандарти та принцип достовірності висвітлення інформації

У воєнний час питання етичності журналістики набуває особливого значення. Інформація, яку транслюють медіа, має прямий вплив не лише на рівень поінформованості суспільства, а й на його психологічний стан, довіру до держави та національну безпеку. Тому журналісти несуть подвійну відповідальність: з одного боку, за точність переданих фактів, а з іншого – за наслідки свого контенту для суспільства.

Висвітлення війни неминуче ставить перед журналістами етичні дилеми. З одного боку, необхідно інформувати суспільство правдиво й оперативно, з іншого – уникати інформаційного нагнітання, яке може спричинити панічні настрої, деморалізацію або ворожнечу. Водночас журналістика має зберігати баланс між правдивістю та відповідальністю перед суспільством.

Як зазначає медіаекспертка Оксана Романюк, у кризових умовах журналісти змушені працювати між двома крайнощами – «журналістикою війни» та «журналістикою миру». Перша апелює до базових людських почуттів: страху, потреби у захисті та єдності. Друга прагне уникати емоційного тиску, надаючи перевагу раціональному, виваженому інформуванню [12].

Варто погодитися з Оксаною Романюк у тому, що повна відмова від емоцій у висвітленні війни є нереалістичною. Адже суспільство переживає шоківі події, і журналістика не може ігнорувати емоційний контекст. Водночас надмірне використання мови ворожнечі чи перебільшених емоцій може шкодити самій аудиторії, знижуючи її здатність критично оцінювати події, сприймати об'єктивну реальність і приймати виважені рішення.

Сучасні українські медіа, за спостереженнями дослідників, у своїй більшості шукають баланс – так звану «золоту середину». Це означає відмову від недостовірних джерел, уникнення агресивної риторики, точність у назвах та фактах. Зокрема, важливим кроком стало свідоме уникання надмірно емоційних або пропагандистських термінів на кшталт «російсько-терористичні найманці», що можуть викривляти реальне сприйняття подій.

Авторка вважає, що дотримання принципу достовірності в журналістиці під час війни є запорукою збереження довіри до медіа. Достовірна інформація допомагає суспільству залишатися стійким, раціонально оцінювати ситуацію і підтримувати моральний дух. Водночас порушення етичних норм – свідоме чи несвідоме – може стати знаряддям ворожої інформаційної війни, навіть якщо журналіст мав на меті підтримати свою аудиторію.

Окрім дотримання стандарту достовірності, вкрай важливо враховувати і етичний аспект подачі новин. Йдеться про чутливість до травмованої аудиторії, обережне поводження з інформацією про загиблих, поранених, потерпілих цивільних. Недотримання цих норм може посилити психологічну травматизацію суспільства та завдати непоправної шкоди.

Особливу увагу варто приділити питанню перевірки даних, що для журналістів онлайн-медіа набуває особливої актуальності в умовах війни. Адже вони стикаються з ризиками дезінформації та пропаганди, які можуть спотворити громадську думку й вплинути на підтримку суспільства. Іноді обмежений доступ та складність перевірки фактів в умовах бойових дій ускладнюють оперативну перевірку інформації, що може загрожувати поширенням недостовірних або неперевіраних даних.

Варто пам'ятати основні ризики та відповідальність, пов'язані з використанням анонімних джерел:

1. Достовірність анонімних джерел. У ситуаціях, коли журналіст отримує інформацію від анонімного джерела, важко оцінити правдивість таких даних. Зазначене джерело має певний рівень довіри, проте відсутність підтверджень може викликати ризик поширення неперевіраних фактів. Важливо враховувати, що використання таких джерел без додаткових перевірок може призвести до дезінформації, що здатне негативно вплинути на громадську думку.

2. Юридична відповідальність. Закони України передбачають, що інформація, яка поширюється, повинна бути суспільно значимою та підтвердженою достовірними фактами. Відповідно до статті 11 Закону України «Про доступ до публічної інформації», розкриття суспільно важливої

інформації звільняє від юридичної відповідальності за умови, що вона була розкрита з добрими намірами. Проте, якщо анонімне джерело надає інформацію, яка не може бути підтверджена або перевірена, відповідальність за можливу шкоду лягає на журналіста або ЗМІ.

3. Права на приватність і публічний інтерес. При використанні інформації, отриманої від анонімних джерел, особливо якщо мова йде про приватних осіб, слід бути обережними, аби не порушити права на приватність. Водночас, як зазначено в практиці Європейського суду з прав людини, суспільний інтерес у деяких випадках може переважати над захистом приватності, особливо коли йдеться про публічних осіб.

4. Форма подачі матеріалу. У ситуації, коли інформацію неможливо повністю перевірити, журналіст може подати її як оціночне судження, що не потребує доказів, а також використовувати м'які мовностилістичні прийоми, як-от алегорії, що дозволяють уникнути прямих звинувачень. Також важливо розрізняти фактичні дані і особисті судження, адже останні не підлягають юридичній перевірці.

Таким чином, онлайн-медіа варто завжди зберігати професійну обережність при роботі з анонімними джерелами, шукати додаткові підтвердження інформації та розуміти юридичні аспекти, пов'язані з поширенням таких даних [36].

У контексті розгляду питання відповідальності журналістів та професійних стандартів варто також звернути увагу на право на захист журналістських джерел. Це право, як зазначено в міжнародних документах, є фундаментальним для забезпечення свободи преси та підтримки довіри між журналістом і джерелом. За інформацією з Рекомендацій Ради Європи та українського законодавства, право на захист джерел дозволяє журналістам зберігати конфіденційність джерел, навіть якщо це анонімна особа. Однак у виняткових випадках, коли інтерес громадської безпеки може переважати, це право підлягає обмеженням, особливо якщо йдеться про ризики для національної безпеки або тяжкі злочини. Зокрема, згідно з практикою Європейського суду з прав людини, втручання у право на захист джерела є

правомірним лише за умов, якщо воно «необхідне в демократичному суспільстві» і виправдане інтересами безпеки або запобігання злочину [17].

Онлайн-медіа відіграють критичну роль у протидії фейкам та маніпуляціям, особливо в умовах війни в Україні. Вони не лише інформують населення про події на фронті, але й активно залучаються до боротьби з дезінформацією, формуючи належний інформаційний порядок денний.

Під час дискусії, організованої ГО Мережа «АНТС», Ганна Гопко, голова правління «АНТС», підкреслила, що війна ведеться не лише на полі бою, але й у медіапросторі. Журналісти повинні формувати наративи, які сприятимуть не лише внутрішній інформаційній безпеці, але й зміцнюватимуть міжнародну підтримку України. Це вказує на необхідність стратегічного використання інформації, щоб переконати міжнародну спільноту у важливості перемоги України для демократичного світу.

Однак онлайн-медіа стикаються з численними викликами. Оксана Романюк, виконавча директорка Інституту масової інформації (ІМІ), зазначила, що журналісти піддаються емоційному та фізичному виснаженню. Це викликано постійним тиском і високими вимогами до їхньої роботи в умовах війни. Тому важливо створювати підтримуюче середовище для журналістів, щоб допомогти їм витримати психологічне навантаження.

Регіональні медіа також відіграють важливу роль у боротьбі з дезінформацією, оскільки можуть швидко реагувати на події і надавати достовірну інформацію. Наталія Лігачова, головна редакторка «Детектор Медіа», підкреслила, що регіональні журналісти здатні оперативно передавати інформацію, що допомагає зупинити поширення фейків.

Важливим аспектом є також залучення медіа до формування міжнародного порядку денного. Марина Данилюк-Єрмолаєва наголосила на необхідності активніше залучати журналістів до інформаційної боротьби на міжнародному рівні, оскільки це допоможе уникати провалів, подібних до ситуації з фільмом «Росіяни на війні» [15].

Таким чином, роль онлайн-медіа у протидії фейкам та маніпуляціям полягає в їхній здатності швидко реагувати на дезінформацію, формувати

належний інформаційний порядок денний та підтримувати журналістів у їхній роботі. Однак для успішної протидії викликам медіа повинні адаптуватися до нових умов і розвивати нові комунікаційні канали, щоб зберегти свою роль у демократичному суспільстві [15].

Отже, в умовах повномасштабної війни в Україні дотримання професійних стандартів у висвітленні війни, зокрема принципу достовірності, етичного балансу та правового захисту джерел, є не лише вимогою фаху, а й внеском у збереження суспільної довіри до журналістики. Важливо не лише оперативно інформувати аудиторію, а й підтримувати психологічну стійкість суспільства, бути уважним до контексту, мови та наслідків публікацій. Здатність медіа швидко реагувати на дезінформацію, водночас зберігаючи правдивість і професійну обережність, є ключовою у протидії інформаційним атакам. Особливої актуальності це набуває для регіональних онлайн-ЗМІ, які часто першими інформують про події в прикордонних та прифронтових регіонах. Саме тому питання етичної журналістики, розглянуті в цьому підрозділі, мають стати пріоритетом у підготовці майбутніх журналістів і в редакційній політиці сучасних українських медіа.

1.3. Особливості роботи онлайн-видання «Преступности.НЕТ» в умовах російсько-української війни

Регіональне онлайн-видання *«Преступности.НЕТ»* традиційно спеціалізується на висвітленні кримінальних подій, роботи правоохоронних органів та судових процесів у Миколаївській області. З початком повномасштабної війни робота видання зазнала певних змін, однак основні принципи його діяльності залишилися незмінними — оперативність, достовірність інформації та акцент на кримінальній і суспільно важливій тематиці.

Варто також зазначити, що видання стикалося з серйозними викликами у сфері кібербезпеки. У липні 2022 року хакери зламали та видалили фейсбук-акаунт головного редактора *«Преступности.НЕТ»* Анатолія Чубаченка та

ютуб-канал видання. Редакція вважає, що з великою ймовірністю це зробили російські спецслужби або російські хакери. Крім того, у лютому 2023 року через масовану хакерську атаку на європейські та американські Data-центри перестали працювати сайти *«Преступности.НЕТ»* та *«NikLife»*. Хакери вимагали викуп за доступ до даних у розмірі 2 біткоїни з компанії. Однак, навіть після того, як одна з постраждалих компаній погодилася на умови зловмисників і сплатила викуп, доступ до даних не було відновлено.

Отже, модерація контенту у воєнний час стала складним процесом, що вимагає балансу між свободою слова та національною безпекою. Журналісти мають не лише дотримуватися професійних стандартів, а й враховувати загрози, які можуть виникнути внаслідок поширення невідповідної або небезпечної інформації.

Однією з ключових особливостей діяльності *«Преступности.НЕТ»* в умовах воєнного стану стала посилена увага до висвітлення справ, що мають суспільну вагу в контексті національної безпеки. Редакція видання зосередила свої зусилля на висвітленні фактів колабораціонізму, держзради, корупції серед представників влади та правоохоронних органів. Вибір тем відображає прагнення журналістів інформувати громадськість не лише про традиційні кримінальні події, а й про загрози, що виникають внаслідок співпраці окремих громадян з державою-агресором.

Ще однією характерною рисою є модерація контенту відповідно до вимог воєнного часу. Журналісти свідомо уникають поширення інформації, яка може містити військові таємниці, розкривати місцезнаходження об'єктів Збройних Сил України або завдати шкоди обороноздатності держави. Натомість акцент робиться на фактах затримань зрадників, оголошенні підозр у держзраді та судових процесах, результати яких мають значний суспільний резонанс [13].

У публікаціях *«Преступности.НЕТ»* простежується характерний стиль подачі матеріалу – лаконічний, чіткий, без надмірного емоційного забарвлення, проте із чітким акцентом на соціальну значущість події. При цьому журналісти активно використовують офіційні джерела: заяви

правоохоронних органів, судові рішення, офіційні повідомлення прокуратури та СБУ, що підвищує рівень достовірності інформації.

Щодо модерації аудиторії, то, зважаючи на воєнний стан та чутливість тематики, коментарі під статтями на сайті відключені, що дозволяє уникнути розповсюдження паніки або потенційно небезпечних висловлювань. Журналісти та редактори враховують не лише загальні принципи журналістських стандартів, а й вимоги безпеки, що регулюються чинним законодавством та рекомендаціями військових і державних структур.

Одним із основних аспектів модерації є обмеження на публікацію інформації, що може зашкодити національній безпеці. Відповідно до наказу Головнокомандувача ЗСУ №73 від 3 березня 2022 року, журналістам заборонено розголошувати дані про місця дислокації військових підрозділів, техніку, хід бойових операцій, втрати української армії та інші стратегічно важливі відомості [21]. Окрім цього, редакції мають слідкувати за тим, щоб їхній контент не містив пропагандистських меседжів ворога або інформації, яка може деморалізувати суспільство.

У цьому контексті варто відзначити, що редакція *«Преступности.НЕТ»* також приділяє увагу перевірці інформації, спираючись на офіційні повідомлення правоохоронних органів, судові рішення та заяви прокуратури. Особливістю роботи видання є відмова від використання неперевіраних джерел та чітке посилання на офіційні структури, що мінімізує ризики поширення фейкових новин.

Крім того, війна вплинула на підходи до висвітлення контенту в соціальних мережах. Онлайн-видання активно використовують платформи на кшталт Facebook, Telegram та Twitter для розповсюдження новин, однак алгоритми модерації цих платформ також накладають обмеження на контент. Наприклад, Facebook може блокувати дописи, що містять зображення війни, а Telegram-групи можуть стати місцем поширення дезінформації. Через це редакції змушені бути особливо обережними у виборі тем і формулювань для своїх матеріалів. Онлайн-видання *«Преступности.НЕТ»* також демонструє адаптацію до нових викликів соціальних мереж. Видання активно

використовує платформи Facebook, Instagram та Telegram для оперативного інформування аудиторії про події в регіоні. Особливістю роботи у соцмережах є ретельний добір інформації: новини супроводжуються короткими, виваженими текстами без надмірної емоційності, а також посиланнями на повні матеріали на офіційному сайті, що дозволяє зберігати баланс між необхідністю швидкої подачі інформації та дотриманням стандартів достовірності й етичності під час висвітлення тем воєнного часу.

Таким чином, модерація контенту у воєнний час стала складним процесом, що вимагає балансу між свободою слова та національною безпекою. Журналісти мають не лише дотримуватися професійних стандартів, а й враховувати загрози, які можуть виникнути внаслідок поширення невідповідної або небезпечної інформації.

У цих умовах редакція *«Преступности.НЕТ»* демонструє підхід, який базується на максимальній достовірності подачі фактів та уникненні неперевіреної або провокаційної інформації. Видання дотримується принципу публікації новин лише на основі офіційних заяв правоохоронних органів, прес-релізів судів і коментарів прокуратури. Це дозволяє уникати поширення чуток або маніпуляцій, що особливо важливо в умовах обмеженого доступу до повноцінної інформації через воєнні обставини.

Окрім ретельної перевірки джерел, видання приділяє увагу стилістиці викладу: тексти новин, навіть коли йдеться про серйозні правопорушення або загрози національній безпеці, зберігають ділову, виважену тональність без використання оціночних суджень чи мови ворожнечі. Це дозволяє підтримувати високий рівень довіри серед читачів і зберігати об'єктивність, незважаючи на складний емоційний фон, що супроводжує воєнні дії.

Особливістю діяльності редакції є також уважне ставлення до обмежень, пов'язаних із висвітленням судових процесів. Зважаючи на умови воєнного стану, можливість присутності журналістів на судових слуханнях часто обмежена, а самі обвинувачені можуть бути відсутніми через складності з доставкою до судів.

На прикладі новини про підготовче засідання у справі Андрія Невінчаного [див. додаток А], якого підозрюють у вбивстві Олександра Тарасюка, можна побачити специфічні прийоми, які видання застосовує для оперативного інформування аудиторії. В умовах, коли доставка обвинувачених до суду ускладнена через бойові дії, журналісти акцентують на фактичних труднощах, з якими стикаються правоохоронні органи, що додає новині актуальності та контексту.

Залучення до публікації прямих цитат, зокрема висловлювань судді Центрального районного суду Миколаєва Володимира Алеїнікова щодо участі підсудного у засіданні через відеозв'язок підкреслюють реалії воєнного стану, що додає інформації об'єктивності: «У нас війна. Якщо хтось не знає, то підрозділи Національної гвардії, які здійснюють доставку обвинувачених до Центрального районного суду, виконують бойові завдання під Харковом. За такої можливості доставити обвинуваченого до суду немає».

Крім того, видання прагне забезпечити повноту інформації, детально описуючи присутніх учасників судового процесу та публікуючи відповідні фото, що допомагає аудиторії чітко уявити перебіг подій і зрозуміти всі обставини справи.

Тож висвітлюючи конкретні процеси та проблеми в роботі судової системи під час війни, ми не лише інформуємо аудиторію, але й підсилюємо її відчуття причетності до важливих подій, що відбуваються в умовах підвищеного ризику та нестабільності.

Продовжуючи аналіз впливу мультимедійних форматів на успішність онлайн-видань, варто зазначити, що у період активного розвитку соціальних мереж, зокрема TikTok та YouTube, популярність таких форматів стрімко зростає. Сучасний користувач дедалі частіше віддає перевагу контенту, який подається у формі відео або інтерактивних матеріалів, адже саме візуальна інформація дозволяє глибше зануритись у події, створити відчуття присутності та повного розуміння ситуації. Дослідження підтверджують, що люди краще запам'ятовують інформацію, коли бачать її на власні очі, що, у

свою чергу, робить мультимедійний супровід потужним інструментом для залучення та утримання аудиторії.

Відповідно, в умовах значної конкуренції серед онлайн-видань мультимедійний контент стає ключовим елементом, що підвищує довіру та зацікавленість з боку читачів. Це особливо важливо в контексті війни, коли точність та детальність подання інформації мають вирішальне значення. Маючи на меті створення максимально інформативного та візуально привабливого контенту, ми у своїх матеріалах активно використовуємо мультимедійний супровід.

Так, у розслідуванні справи Невінчаного, ми підготували детальний аналіз інциденту, доповнений відеодоказами з камер спостереження [див. додаток Б]. Цей матеріал містить кадри, що дають змогу глядачам самостійно оцінити, як розвивалась сутичка, та сформувані власне уявлення про ситуацію. Завдяки такому підходу аудиторія може не лише ознайомитися з фактами, але й відчувати емоційний контекст події, що значно привертає увагу та сприяє активній взаємодії з контентом.

Також, можна відзначити, що онлайн-видання *«Преступности.НЕТ»* у своїх публікаціях акцентує увагу на суспільній значимості кожної конкретної справи, зокрема на питаннях відповідальності та правосуддя, особливо важливих під час війни. Видання підкреслює юридичні та етичні аспекти, що викликають суспільний інтерес, і тим самим привертає увагу до невирішених соціальних питань, які виникають на тлі загальнонаціональної кризи.

Крім того, *«Преступности.НЕТ»* вдало використовує соціальні мережі для підтримання комунікації з аудиторією та швидкого поширення новинних матеріалів. У контексті багатьох справ, як кримінальних, так і суспільно-значущих ми оперативно публікуємо оновлення, що дає можливість читачам отримувати актуальну інформацію про хід процесу в реальному часі.

Акцентуючи увагу на суспільно важливих аспектах судових процесів, зокрема на реальних труднощах їх проведення під час воєнного стану, видання не лише інформує громадськість про хід окремих справ, а й виконує важливу соціальну функцію – сприяє формуванню довіри до судової системи, яка,

незважаючи на всі виклики під час війни, продовжує функціонувати та виконувати свої зобов'язання перед суспільством.

Контентна стратегія видання *«Преступности.НЕТ»* у період воєнного стану ґрунтується на чітко визначених пріоритетах: забезпеченні повноти подачі інформації, врахуванні суспільної значущості матеріалів і адаптації до специфічних умов кризи. Завдяки систематичному аналізу та використанню різних форматів (текстових, мультимедійних, інтерактивних) видання ефективно поєднує глибину дослідження з оперативністю, що є ключовим для підтримання довіри читачів.

Особливістю роботи редакції є акцент на темах, які відображають реалії суспільного життя в умовах війни. Зосередженість на прозорості та увага до деталей дозволяють виданню виконувати не лише інформаційну, але й соціальну функцію – сприяти формуванню громадської думки на основі фактів, а не чуток чи маніпуляцій. Це стає особливо важливим у часи, коли інформаційне середовище стає інструментом впливу, і від якості журналістських матеріалів залежить не лише інформування громадськості, але й її моральний стан і довіра до ключових інституцій держави.

Таким чином, *«Преступности.НЕТ»* підтверджує свою роль як суспільно відповідального медіа, яке у складних умовах війни та кризи продовжує дотримуватись високих стандартів журналістики. Ретельна робота з перевіркою фактів, баланс думок і вміння підлаштовуватись до потреб аудиторії дозволяють виданню залишатися надійним джерелом інформації, здатним відповідати на виклики сучасності.

1.4. Протидія дезінформації та роль незалежних медіа у формуванні суспільної довіри

У сучасному світі дезінформація стала потужним інструментом впливу на громадську думку, особливо в умовах гібридних воєн та політичних криз. Поширення неправдивої інформації підриває довіру до традиційних медіа, створює хаос у суспільстві та ускладнює прийняття обґрунтованих рішень

громадянами. Це явище особливо актуальне для України, яка стикається з інформаційною агресією з боку Росії. У таких умовах роль незалежних медіа у протидії дезінформації та відновленні суспільної довіри набуває особливого значення.

Важливо зазначити, що в контексті російсько-української війни дезінформація стала важливим інструментом інформаційної боротьби. Російська пропаганда активно застосовує соціальні мережі та цифрові платформи для маніпулювання громадською думкою, викривлення фактів і створення неправдивих наративів. Метою поширення дезінформації є підірив довіри до офіційних джерел, дестабілізація суспільства та дискредитація українських державних установ. Основними каналами розповсюдження дезінформації під час війни є соціальні мережі, інтернет-форуми, месенджери та традиційні ЗМІ. Серед технологій маніпуляції інформацією виділяються боти, тролі, фейкові новини, гібридні атаки на медіапростір і спеціалізовані платформи дезінформації [19].

За словами професора Вісконсинського університету в Медісоні Говарда Пола, боти – це автоматизовані програми, створені для виконання завдань у цифрових мережах, таких як поширення контенту та взаємодія з користувачами [30]. У рамках російсько-української війни боти використовуються для масового розповсюдження пропагандистських матеріалів і створення ілюзії громадської підтримки чи невдоволення. Бот-мережі активізуються під час важливих подій або криз, коли необхідно просувати певний наратив. Наприклад, боти можуть поширювати фейкові новини або коментувати публікації, підтримуючи антиукраїнську риторику, що посилює вплив дезінформації на вразливі групи аудиторії. На відміну від ботів, тролі – це реальні люди або групи, які свідомо провокують конфлікти та поширюють неправдиву інформацію. Російські тролі координують свої дії з бот-мережами, маніпулюючи дискусіями в соціальних мережах, створюючи конфлікти або змінюючи напрямок обговорення. Вони можуть провокувати користувачів, дискредитувати їхні думки чи поширювати фейки в коментарях, залучаючи реальних користувачів у конфлікти, що збільшує охоплення

неправдивих повідомлень. Це підриває довіру до офіційних версій подій і дестабілізує інформаційне середовище.

Фейкові новини є одним із найефективніших інструментів дезінформації. У період російсько-української війни пропагандистські ресурси створюють значні обсяги неправдивої інформації, яка поширюється через соціальні мережі та медіаплатформи. Це можуть бути вигадані історії про бойові дії, неправдиві свідчення, перебільшення чи викривлення фактів. Наприклад, російська пропаганда поширювала вигадані новини про «неіснуючі перемоги» чи фейкові атаки, щоб деморалізувати українське суспільство чи викликати паніку. Фейкові новини часто оформлюються як правдиві журналістські матеріали, щоб створити враження легітимності.

Гібридна війна охоплює не лише військові, а й інформаційні атаки. Російські служби активно займаються дискредитацією українських і західних медіа, зламом сайтів, поширенням дезінформації через підконтрольні ЗМІ чи створенням фейкових акаунтів журналістів. Такі операції включають злам акаунтів у соцмережах відомих осіб і поширення від їхнього імені неправдивих повідомлень. Ці дії підривають довіру до офіційних джерел і сприяють поширенню пропаганди [30; 32].

Для ефективного протистояння таким інформаційним атакам критично важливо формувати культуру критичного мислення серед громадян. Навчання аудиторії аналізувати отриману інформацію, перевіряти факти та розпізнавати маніпуляції допомагає підвищити рівень медіаграмотності й зменшити вплив фейкових новин [14]. У цьому контексті значну роль відіграють ініціативи на рівні Європейського Союзу. Так, 13 лютого Європейська комісія та Європейська рада з цифрових послуг схвалили інтеграцію добровільного Кодексу практики щодо дезінформації в рамки Акту про цифрові послуги (DSA). Це рішення означає, що положення Кодексу відтепер використовуються як орієнтир для оцінки відповідності політик онлайн-платформ вимогам DSA, зокрема для компаній зі статусом дуже великих онлайн-платформ та пошукових систем. Інтеграція Кодексу зміцнює спільну відповідальність технологічних компаній у боротьбі з дезінформацією та

формує нормативну основу для впровадження прозорих і підзвітних рішень. Серед ключових напрямів протидії дезінформації – демонетизація, прозорість політичної реклами, боротьба з бот-мережами та дідфейками, а також посилення інструментів для фактчекерів і користувачів. Такі комплексні заходи не лише знижують рівень поширення маніпулятивного контенту, а й створюють більш безпечне та стійке цифрове середовище, що сприяє формуванню відповідального інформаційного споживання [11].

Як підкреслює Марія Фрей, членкиня правління Суспільного, дезінформація використовується російською стороною як ефективна зброя для дестабілізації українського суспільства та підриву довіри до офіційних джерел. Вона наголошує на тому, що систематична кампанія поширення неправдивої інформації спрямована як на цивільне населення України, так і на міжнародні гуманітарні організації. У своїх публічних виступах Фрей акцентує увагу на важливості не тільки викриття фейкових новин, а й розвитку навичок критичного сприйняття інформації, що стає одним із головних інструментів боротьби з маніпуляціями у часи війни [31].

Підтвердження важливості формування критичного мислення простежується і в загальнонаціональних стратегіях. Наприклад, ініційована кампанія «Медіаграмотність – це свобода», яка реалізується за підтримки ЮНЕСКО, покликана навчити громадян розпізнавати фейки, виявляти маніпуляції та бути свідомими споживачами інформації [14]. Подібні заходи спрямовані на підвищення медіаграмотності, що стало одним із пріоритетних завдань державної інформаційної політики у період воєнного стану.

Також у межах державної стратегії розвитку медіаграмотності на період до 2026 року Міністерство культури та інформаційної політики України визначило ключові напрями роботи, серед яких: популяризація практик критичного аналізу інформації, розширення освітніх програм для молоді та дорослих, активне залучення медіа до просвітницьких ініціатив [24].

На цьому тлі думка Марії Фрей про проактивну комунікацію як необхідний елемент протидії дезінформації набуває особливої ваги. Вона зазначає, що боротьба з маніпулятивними наративами має виходити за межі

простого спростування неправдивої інформації. Необхідно залучати громадськість до формування нових комунікаційних практик, що базуються на відповідальному споживанні медіаконтенту, співпраці з технологічними компаніями та розбудові горизонтальних зв'язків між громадянами [31].

Одночасно з громадськими ініціативами активно працюють і державні структури. Центр протидії дезінформації при РНБО України координує зусилля з виявлення інформаційних загроз і розробляє рекомендації щодо нейтралізації пропагандистських наративів [37]. Паралельно Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки фокусується на зміцненні інформаційної стійкості суспільства шляхом систематичної просвіти громадян і спростування фейкових повідомлень [38].

Суспільне мовлення, як один із прикладів незалежних медіа, демонструє важливість професійної журналістики в умовах інформаційної війни. Ретельна перевірка фактів, опора на офіційні джерела та оперативне спростування неправдивих повідомлень дозволяють формувати довіру аудиторії та зменшувати вплив фейкових новин [25].

«Для боротьби з російськими інформаційними впливами необхідно, щоб українське суспільство володіло навичками виявлення дезінформації, протидії і реагування на неї. Одна з основних ланок в українській державі, яка знаходиться на передовій ворожих інформаційних втручань, – українські державні службовці. І основне завдання Школи – надавати їм інструменти та механізми протидії», – вважає Микола Балабан, заступник керівника Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки [18].

У підсумку можна стверджувати, що ефективна протидія дезінформації неможлива без комплексного підходу, що включає розвиток медіаграмотності, підтримку незалежних медіа, створення національних стратегій інформаційної безпеки та залучення громадянського суспільства до активної участі в інформаційних процесах. Саме поєднання цих елементів дозволить сформувати стійке до маніпуляцій суспільство, здатне успішно протистояти викликам сучасного інформаційного середовища [24].

Крім того, наразі у еру сучасних технологій штучний інтелект (ШІ) відіграє все більш значущу роль у створенні та поширенні дезінформації, що становить серйозний виклик для інформаційної безпеки. Зокрема, технології генеративного ШІ використовуються для створення реалістичних, але фальшивих зображень, відео та текстів, які важко відрізнити від справжніх [33].

ШІ також застосовується для створення дідфейків – фальшивих відео, де, наприклад, політичні лідери виголошують заяви, яких вони насправді не робили. Відомим випадком є фейкове звернення президента України Володимира Зеленського про капітуляцію, яке було поширене в березні 2022 року [34]. Хоча якість цього дідфейку була низькою, він продемонстрував потенційну загрозу використання таких технологій для дестабілізації ситуації [1]. ШІ генерує потік тексту і зображень з мінімальними зусиллями, сприяючи швидшому розгортанню дезінформаційних кампаній. Розмиваючи межі між фактами й вигадкою, ця технологія загрожує підірвати довіру до справжніх репортажів. [27].

Використання ШІ для автоматизації роботи ботоферм також є серйозною проблемою. Замість реальних людей, ШІ-алгоритми можуть генерувати та поширювати коментарі та пости в соціальних мережах, створюючи ілюзію масової підтримки або незгоди з певними ідеями чи подіями. Це ускладнює виявлення та протидію дезінформаційним кампаніям.

З огляду на зростаючу загрозу, пов'язану з використанням ШІ для поширення дезінформації, необхідно розробляти нові підходи та інструменти для виявлення та нейтралізації таких загроз. Це включає як технологічні рішення, так і підвищення рівня медіаграмотності серед населення, щоб люди могли критично оцінювати інформацію та розпізнавати потенційно фейковий контент [34]. Разом із розвитком технологій актуальним залишається питання впливу соціальних мереж як на розповсюдження, так і на протидію дезінформації.

Соціальні мережі не лише поширюють дезінформацію, але й можуть бути ефективним інструментом для формування громадської думки та

мобілізації населення. Активне використання платформ для поширення правдивої інформації та спростування фейків сприяє підвищенню обізнаності громадян та зміцненню довіри до офіційних джерел [30].

Однак ефективність використання соціальних мереж у боротьбі з дезінформацією безпосередньо залежить від рівня медіаграмотності суспільства. Як зазначає Олена Голуб, керівниця моніторингових програм Інституту масової інформації, «соціальні мережі стають як інструментом пропаганди, так і полем для боротьби з нею, і саме навички критичного аналізу тут мають вирішальне значення» [10]. Її позиція підкреслює важливість того, що саме споживач інформації має бути підготовлений до оцінки якості контенту.

При цьому важливо не лише спростовувати фейки, а й активно будувати середовище відповідального споживання медіаконтенту. На цьому акцентує увагу також медіаекспертка Оксана Майдан, яка зазначає: «Критично важливо навчити молодь бути уважною до джерел інформації, адже саме через соціальні мережі відбуваються наймасштабніші інформаційні маніпуляції» [23].

Таким чином, у сучасному світі протидія дезінформації стає важливою складовою забезпечення інформаційної безпеки та зміцнення суспільної довіри. Незалежні медіа відіграють ключову роль у цьому процесі, виступаючи джерелом достовірної інформації та платформою для викриття маніпулятивних наративів. Їхнє завдання полягає не лише в оперативному реагуванні на загрози дезінформації, але й у формуванні культури відповідального споживання медіаконтенту серед громадян.

Соціальні мережі, незважаючи на їхню роль у поширенні неправдивих новин, мають великий потенціал для розширення доступу до правдивої інформації. Їх активне використання задля спростування фейків і підвищення обізнаності населення сприяє зміцненню довіри до офіційних джерел. Водночас необхідно інтегрувати медіаграмотність у різні аспекти суспільного життя, включаючи освітні програми, що забезпечить підготовку нових поколінь до інформаційних викликів.

Успішна боротьба з дезінформацією передбачає комплексний підхід, який включає технічні рішення, освітні ініціативи та міжнародну співпрацю. Тільки об'єднуючи зусилля на різних рівнях, можна досягти реальних змін у створенні стійкого інформаційного середовища, що базується на прозорості, довірі й правдивості.

Висновок до Розділу I

Розглянувши матеріали, представлені в першому розділі, ми можемо констатувати складність та багатогранність інформаційної діяльності онлайн-ЗМІ в умовах збройного конфлікту, зокрема в Україні. Війна як екстремальне явище змінює саму природу журналістики, ставлячи перед нею нові виклики – як професійні, так і етичні. Інформаційна політика онлайн-видань в умовах війни адаптується до необхідності балансувати між правом суспільства на інформацію та обов'язком не зашкодити безпеці військових операцій і життю громадян.

В умовах воєнного стану особливого значення набуває достовірність, ретельна перевірка фактів, відмова від чуток і неофіційних джерел. Журналістика повинна трансформуватися з простої трансляції подій у відповідальну аналітичну діяльність, яка не лише інформує, а й формує критичне мислення, надає суспільству інструменти для орієнтації в хаотичному інформаційному просторі. Саме тому журналісти, які працюють у прифронтових зонах, повинні володіти не тільки професійними навичками, але й знаннями з безпеки, правової відповідальності та етики.

Проаналізоване законодавство України, що регулює діяльність ЗМІ під час війни, чітко демонструє: свобода слова не є безумовною у період військової загрози. Обмеження, передбачені Законом «Про правовий режим воєнного стану», статтями Кримінального кодексу (зокрема 111-1, 114-2, 436-2), а також рішеннями Генштабу та військових структур, є необхідним запобіжником проти витоку критично важливої інформації. Журналісти, які порушують ці норми, не лише ставлять під загрозу безпеку держави, а й ризикують втратити довіру аудиторії та професійну репутацію.

У розділі також досліджено етичні стандарти сучасної журналістики, зокрема підхід до правдивості, відповідальності, точності та збалансованості подачі. Під час війни такі принципи набувають ще більшої ваги. Публікації, які апелюють до емоцій і нехтують фактами, можуть стати чинниками паніки, розколу в суспільстві або навіть політичних маніпуляцій. Журналіст має не тільки інформувати, а й підтримувати моральну витримку аудиторії, зберігаючи гуманність, етичність та фактологічну точність.

Особлива увага в цьому розділі приділена аналізу практичної діяльності онлайн-видання *«Преступности.НЕТ»*, яке є яскравим прикладом відповідального інформаційного ресурсу в умовах війни. Практика видання засвідчує, що можливо дотримуватися професійних стандартів навіть в умовах інформаційної турбулентності: публікації балансують між інтересами сторін, уникнуть політичної ангажованості, демонструють зважений підхід до модерації контенту. Висвітлення чутливих справ, як у випадку з судовими матеріалами щодо Невінчаного, підтверджує, що принцип об'єктивності можна зберігати навіть за умов напруженого соціального та правового контексту.

Окремий розділ присвячений надзвичайно важливому питанню – боротьбі з дезінформацією та ролі незалежних медіа у формуванні суспільної довіри. В умовах, коли дезінформація стала частиною стратегії ворога, інформаційна безпека є не менш важливою за фізичну. Російська пропаганда активно використовує цифрові платформи для поширення фейків, маніпуляцій і недовіри до державних інституцій. У такій ситуації саме незалежні ЗМІ, які дотримуються журналістських стандартів і ведуть просвітницьку роботу з медіаграмотності, виступають основним щитом суспільства від інформаційної отрути. Їхня роль є не лише трансляційною, а й соціально відповідальною, освітньою, аналітичною.

У підсумку можна зробити висновок, що в умовах збройного конфлікту медіа виконують не просто комунікативну функцію, а стають учасниками суспільного захисту, морального опору, об'єднання та гідного інформування. Їхня відповідальність є вищою, ніж будь-коли. Вони не лише свідки подій, а й

творці історичної пам'яті, впливу на колективну свідомість і формувачі національної єдності. Саме тому дослідження онлайн-журналістики в умовах війни є вкрай важливим для розуміння ролі медіа в майбутньому демократичної України.

РОЗДІЛ 2. ВИСВІТЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ТЕМ У РЕГІОНАЛЬНИХ ОНЛАЙН-ЗМІ: АНАЛІЗ СУДОВИХ СПРАВ ТА ПРАВОСУДНИХ ПРОБЛЕМ

2.1. Судовий процес у справі Андрія Невінчаного як приклад трансформації підходів до висвітлення кримінальної тематики у регіональних онлайн-медіа в умовах воєнного стану

Загальною метою публікацій, присвячених судовому процесу у справі Андрія Невінчаного, є не лише інформування аудиторії про хід резонансного кримінального провадження, але й демонстрація змін у підходах до подачі чутливої судової тематики в умовах воєнного стану. Через призму однієї справи розкривається ширший суспільний контекст – функціонування судової системи, дотримання процесуальних норм, етичні дилеми, публічність правосуддя та взаємодія медіа з інституціями влади.

Публікації з цієї теми з'являються періодично, в середньому один або два рази на місяць, що зумовлено навантаженням на миколаївські суди та загальною повільністю судового процесу в умовах війни. Така регулярність дозволяє не просто фіксувати окремі етапи справи, а й простежувати логіку її розвитку, робити висновки про динаміку захисту та обвинувачення, а також помічати суперечності у матеріалах і діях сторін.

Дані публікації важливі не лише як новинні повідомлення, але й як інструменти суспільного моніторингу, адже вони дають можливість виявити певні тенденції в суспільстві, пов'язані з довірою до суду, очікуваннями щодо справедливості, ставленням до самооборони, ролі правоохоронних органів та медіа у висвітленні кримінальної тематики.

Таким чином, розгляд справи Невінчаного в медіа не є винятково локальною історією. Це приклад, який ілюструє глибші процеси трансформації журналістської практики в умовах викликів, зумовлених війною.

2.1.1. Стаття “Миколаївець Невінчаний на суді заявив, що конфлікт спровокували його опоненти: Я дав людині ляпаса за його слова”

[Дарія Олефіренко, 12.09.2024, <https://news.pn/uk/criminal/314801>]

У процесі висвітлення кримінальних справ, що набули суспільного резонансу серед мешканців Миколаєва, особливу увагу слід приділяти балансу сторін, уважному передаванню судових заяв та свідчень, а також дотриманню етичних принципів роботи з чутливими темами. Саме такий підхід було застосовано у публікації про чергове судове засідання у справі щодо Андрія Невінчаного – миколаївця, обвинуваченого у вбивстві чоловіка Олександра Тарасюка та пораненні скандально відомого в місті Юрія Богомяткова (рис.1).

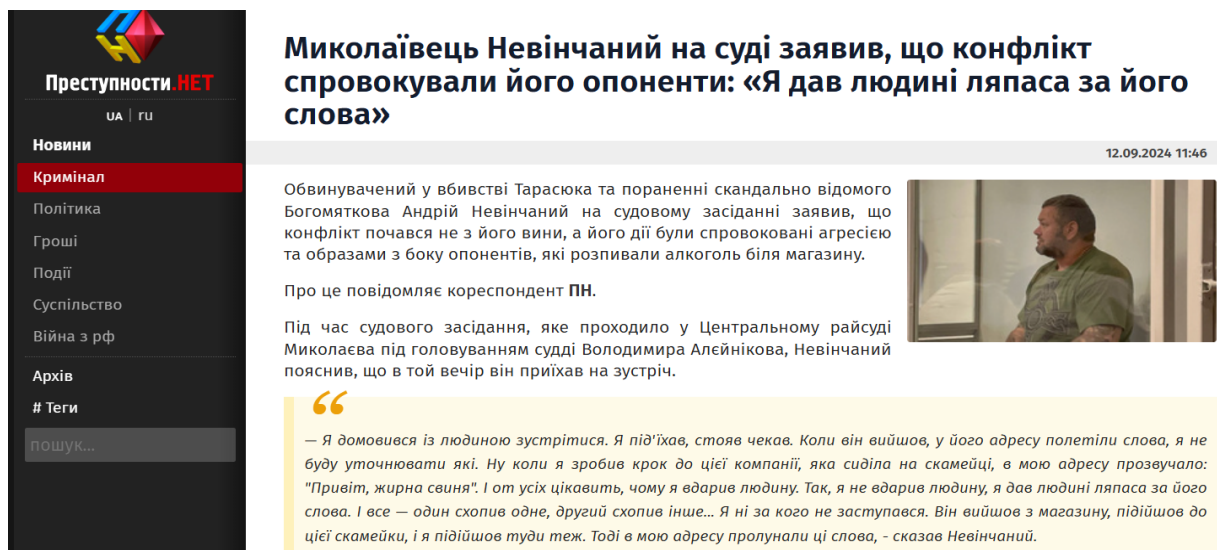

Рис.1. Обвинувачений заявив на суді, що конфлікт почався не з його вини

[Ілюстрація з авторського матеріалу, опублікованого на сайті «Преступности.НЕТ»]

Під час розгляду справи у Центральному райсуді Миколаєва авторка висвітлила позицію обвинуваченого, який стверджував, що його дії були реакцією на образи з боку групи осіб, які перебували у стані алкогольного сп'яніння біля магазину. За словами Невінчаного, першим етапом конфлікту стали вербальні напади, зокрема принизливе звернення «жирна свиня», що прозвучало на його адресу. У відповідь він, за власною версією, вдарив одного

з чоловіків лише долонею. Надалі, за його словами, ситуація стрімко загострилася, що й призвело до трагічних наслідків (рис.2).

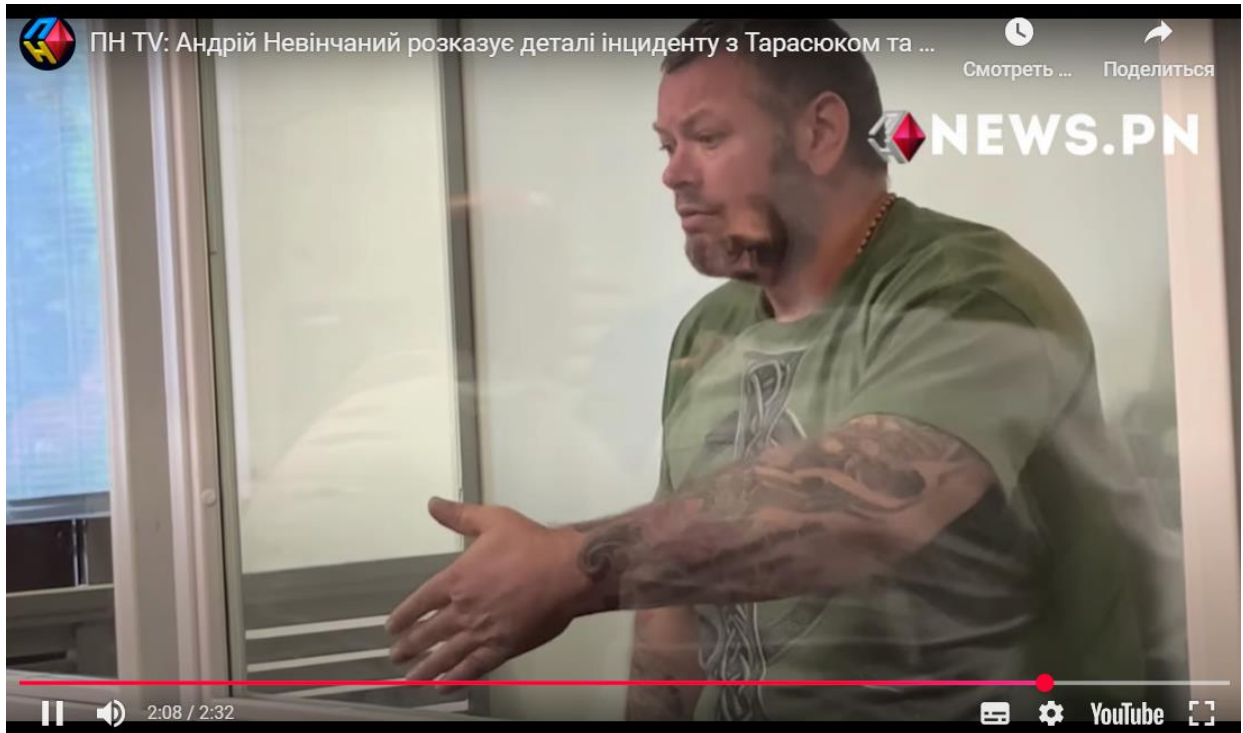

Рис.2. Андрій Невінчаний розказує деталі інциденту з Тарасюком та Богомятковим

[Ілюстрація з авторського матеріалу, опублікованого на сайті «Преступности.НЕТ»]

Матеріал також містить аналіз показів свідків – як тих, хто перебував безпосередньо на місці подій, так і тих, хто спостерігав з відстані. Зокрема, підліток Руслан Водорез розповів, що бачив, як четверо чоловіків оточили одного, після чого між ними розпочалася бійка, в ході якої один із них застосував газовий балончик, а згодом одна особа впала. Його свідчення важливі для розуміння хронології подій, хоча він зазначив, що мав проблеми із зором, що могло вплинути на точність його спостережень

Ще один свідок, Володимир Єріхінський, зазначив, що Андрій Невінчаний захищався від словесних образ, однак його свідчення були частково суперечливими, адже на попередньому допиті він вказував інше місце свого перебування під час інциденту. Подібні розбіжності потребують

ретельного перевіряння під час журналістського аналізу, оскільки вони можуть свідчити як про зміну позиції, так і про ймовірний тиск на свідків.

Окрему увагу в матеріалі приділено свідченням Андрія Кавчука, який спостерігав події з вікна свого будинку, який знаходився неподалік місця події. Він розповів, що бачив кількох людей, які нападали на одного, і впізнав серед них Богомяткова. За словами Кавчука, саме той витягнув ніж, який згодом було у нього відібрано. Далі він стверджує, що Невінчаний ударив Богомяткова в ділянку лівого боку, після чого сів до автомобіля та поїхав.

У цьому сюжеті було важливо не лише викласти фабулу конфлікту, а й дати можливість читачеві ознайомитися з позицією усіх сторін, включно з підсудним та свідками, не роблячи передчасних висновків. Авторка дотрималася нейтрального тону, не допускаючи упереджених оцінок, водночас надавши цілісну картину того, як розгортався конфлікт та що став предметом судового розгляду. Подібна подача матеріалу відповідає принципам відповідального кримінального репортажу в умовах воєнного стану, коли питання довіри до правоохоронної та судової системи особливо актуальні.

2.1.2 Стаття “Захисники підозрюваного у вбивстві Невінчаного подали клопотання про відвід судді Алєйнікова: Порушив правила суддівської етики”

[Дарія Олефіренко, 31.10.2024, <https://news.pn/uk/criminal/317173>]

Продовжуючи судовий розгляд гучної справи про вбивство у Миколаєві Олександра Тарасюка та поранення скандально відомого у Миколаєві Юрія Богомяткова, захисники обвинуваченого Андрія Невінчаного подали клопотання про відвід судді Володимира Алєйнікова. Мотивом стала публічна заява судді у коментарі миколаївському онлайн-виданню «Новини N», яка, на думку адвокатів, свідчила про упередженість та порушення норм суддівської етики [див. додаток В].

Кореспондентка видання «Преступности.НЕТ» була також присутня на засіданні, яке відбулося 31 жовтня 2024 року в Центральному районному суді Миколаєва. Справу щодо відводу розглядав інший суддя – Сергій Медюк. У матеріалі особливу увагу було приділено аргументам сторони захисту, яка наголошувала на неприпустимості коментування суддею деталей справи у публічному просторі. Наводилися конкретні цитати з інтерв'ю Алеїнікова для іншого медіа, в якому той відкрито висловлювався про обвинувачених та загиблих, вказуючи, що «Тарасюк також був обвинувачений у здирництві, проте пішов на фронт».

Подібні заяви, як зазначалося в публікації, викликали занепокоєння у сторони захисту обвинуваченого щодо об'єктивності розгляду справи. Ми намагались зберегти баланс подачі інформації, зазначаючи як позицію захисту, так і контраргументи. Зокрема, наводилося пояснення самого Алеїнікова, який у своїх письмових поясненнях наполягав на тому, що його слова не мають відношення до конкретного кримінального провадження і є лише емоційною реакцією на загальну ситуацію, пов'язану з військовими (рис.3).

Рис. 3. Новина щодо розгляду справи про відсторонення судді Алеїнікова

[Ілюстрація з авторського матеріалу, опублікованого на сайті

«Преступности.НЕТ»]

Цінність такого матеріалу полягає у висвітленні потенційних етичних порушень у роботі судової системи, а також у фокусі на проблемі публічності судочинства під час воєнного стану. Видання у своєму матеріалі підкреслює необхідність збереження неупередженості в судовому процесі як основи довіри суспільства до правосуддя. При цьому, не менш важливою є наявність відкритого діалогу у ЗМІ щодо дій посадовців – включно з суддями, якщо це не порушує презумпцію невинуватості чи не шкодить правам учасників процесу.

Матеріал було опубліковано на сайті *«Преступности.НЕТ»* і розміщено також окремим постом у Facebook видання, що забезпечило його охоплення аудиторією. Цей кейс є прикладом журналістського аналізу ситуації, коли медійна присутність і публічна активність представників судової влади стають предметом суспільного обговорення, а отже – і професійного осмислення з боку медіа.

2.1.3 Стаття “У Миколаєві триває судовий розгляд справи про резонансне вбивство при самозахисті – прокурор намагався виставити докази на користь нападників”

[Дарія Олефіренко, 07.11.2024, <https://news.pn/uk/criminal/317536>]

У матеріалі онлайн-видання *«Преступности.НЕТ»* розглядається черговий етап резонансного судового процесу над Андрієм Невінчанним, якого звинувачують у вбивстві та нанесенні тяжких тілесних ушкоджень під час конфлікту, що, за словами захисту, був актом самозахисту. Авторка публікації звертає увагу читача на протистоянні між прокурором і адвокатами обвинуваченого, де сторони намагаються інтерпретувати одні й ті самі відеодокази на користь своїх версій подій. Ключовим акцентом є те, що прокуратура, за словами захисту, намагається подати дії Невінчаного як напад, попри наявність відео, де видно, що саме він зазнає нападу з боку кількох осіб із ножами.

Крім того, матеріал містить чітке документування перебігу засідання, наводить прямі цитати учасників процесу, що підкреслює дотримання стандартів журналістської точності й об'єктивності. Водночас публікація не уникає згадки про контекст: попередню кримінальну історію одного з нападників та позицію обвинуваченого щодо конфлікту. Журналіст надає читачу змогу ознайомитися з логікою обох сторін, а також із процедурними моментами, як-от клопотання про експертизу відеозапису чи продовження запобіжного заходу (рис.4).

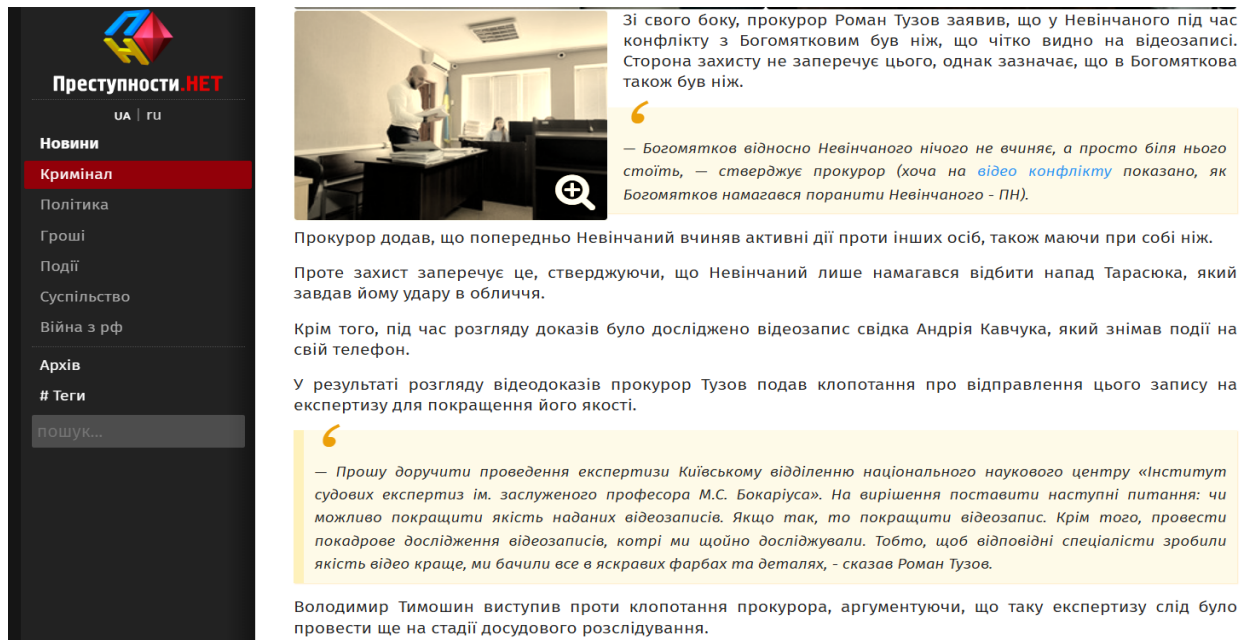

Рис.4. Прокурор намагався виставити докази на користь нападників

*[Ілюстрація з авторського матеріалу, опублікованого на сайті
«Преступности.НЕТ»]*

Цей приклад демонструє значення регіональних онлайн-медіа у висвітленні судових процесів, що викликають суспільний резонанс. У часи війни та високої суспільної напруги довкола тем справедливості й самозахисту, такі публікації не лише інформують, а й стають майданчиком для аналізу суперечливих фактів, дозволяючи читачу самостійно робити висновки. Особливу увагу варто звернути на баланс у подачі позицій сторін, збереження хронології та обґрунтованість згаданих фактів. Саме такі матеріали формують довіру до регіонального онлайн-мовлення, яке, на відміну від

загальнонаціональних ЗМІ, має змогу детально і послідовно слідкувати за розвитком конкретної справи.

2.1.4. Стаття “Справа Невінчаного: Захист просить визнати письмові докази недопустимими, а прокуратура наполягає на дослідженні відеодоказів”

[Дарія Олефіренко, 17.01.2025, <https://news.pn/uk/criminal/320853>]

Публікація щодо судового засідання від 17 січня 2025 року відносно демонструє характерні риси аналітичного підходу до висвітлення правосудних процесів у регіональному медіа. Особливу увагу журналістка приділяє правовим нюансам, які можуть вплинути на хід справи та остаточне рішення суду.

Матеріал сфокусовано на суперечностях між сторонами процесу, зокрема на ініціативі захисту визнати письмові докази недопустимими через порушення при складанні протоколу огляду місця події. Адвокат Володимир Тимошин акцентував увагу на тому, що зазначений протокол було складено за участі слідчого, який не мав належних повноважень у рамках конкретного кримінального провадження. Також він посилався на відсутність технічних характеристик вимірювальних засобів у документі, що суперечить вимогам Кримінального процесуального кодексу України.

Позиція захисту супроводжується критикою щодо хронології досудового розслідування: на момент огляду місця події інформацію про злочин ще не було внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Цей факт, за словами адвоката, свідчить про юридичну неспроможність таких доказів, що також відображено в журналістському матеріалі.

Своєю чергою, прокуратура, представлена одним із прокурорів, який веде дану справу, зокрема Володимиром Великохатком, заперечує проти цих тверджень, наполягаючи на допустимості доказів та вказуючи на практику Верховного Суду України, що не визнає подібні формальні порушення підставою для відкидання письмових доказів. У статті висвітлено ключові тези

прокурора щодо методики ведення протоколів та ролі слідчої Ольги Загоруйко, що підкреслює глибину конфлікту між сторонами. При цьому сама Загоруйко під час засідання визнала, що один із підписаних нею протоколів огляду місця злочину заповнювала не вона особисто [див. додаток Г].

Матеріал розміщений на сайті *«Преступности.НЕТ»* у форматі новинного репортажу, однак подача тексту свідчить про глибше журналістське осмислення проблеми – не лише інформування, а й підняття теми допустимості доказів, що є ключовою для суспільної довіри до правоохоронної системи. Через публікацію розкривається і загальніша правосудна проблема – відсутність уніфікованих стандартів щодо процесуальних дій у справах про вбивство, що нерідко стає предметом судових суперечок і засобом для зволікання розгляду.

2.1.5 Стаття “Справа Невінчаного: Підозрюваного випустили з СІЗО, суддя демонстрував ніж, а захист виявив плутанину у матеріалах”

[Дарія Олефіренко, 09.04.2025, <https://news.pn/uk/incidents/324659>]

Після тривалої перерви судовий розгляд справи щодо обвинуваченого в умисному вбивстві Володимира Невінчаного продовжився. Чергове засідання відбулося 8 квітня 2024 року в Центральному районному суді Миколаєва. У межах цього засідання суд дослідив письмові докази, зокрема акти огляду тіла загиблого Олександра Тарасюка, протоколи огляду місця події та допити свідків. Також сторона обвинувачення наголосила на низці моментів, які, на її думку, підтверджують вину Невінчаного.

Матеріал висвітлює не лише хронологію подій у залі суду, а й звертає увагу на неоднозначні аспекти ведення справи. Наприклад, авторка фіксує, що під час засідання суддя демонстрував ніж – це радше виключення із судової практики, проте таке рішення могло бути спричинене прагненням краще реконструювати перебіг подій під час злочину (рис.5.). Присутність обвинуваченого на засіданні, його перебування під домашнім арештом після

зміни запобіжного заходу та відсутність потерпілої – також важливі деталі, які формують у читача цілісне уявлення про динаміку процесу.

Рис.5. Суддя та адвокат обвинуваченого під час судового засідання демонструють ніж

[Ілюстрація з авторського матеріалу, опублікованого на сайті «Преступности.НЕТ»]

У публікації журналістка послідовно передає ключові свідчення – зокрема, слідчого Ліщинського та судово-медичного експерта Герасимова. Завдяки точному цитуванню вдалося показати, що в справі є неточності у датах та формальних процедурах (наприклад, щодо дати початку експертизи та відсутності понятих під час її проведення). Також журналістка звертає увагу на суперечливі моменти – балончик, вилучений з місця події, який міг фігурувати на відео, та припущення експерта про можливість самозахисту, що не має юридичної сили, але впливає на суспільне сприйняття справи.

Особливістю подачі «Преступности.НЕТ» є поєднання судової хроніки з елементами розслідування. Авторка не обмежується сухим переповіданням фактів, а вказує на плутанину в матеріалах справи, дії захисту та поведінку судді, що дозволяє читачу самостійно оцінювати як хід процесу, так і

об'єктивність сторін. Такий підхід сприяє формуванню довіри до ЗМІ, що, в умовах обмеженого доступу до інформації в період війни, є особливо цінним.

Дана публікація демонструє, як регіональні онлайн-медіа виконують не лише інформаційну, а й правозахисну функцію. Завдяки оперативному висвітленню резонансних справ та акценту на суперечливих моментах, журналісти допомагають громадськості стежити за дотриманням правосуддя. У такий спосіб кримінальна тематика подається не як сенсація, а як важлива частина суспільного діалогу про справедливість і довіру до інституцій.

Таким чином, публікації про справу Невінчаного є прикладом того, як регіональні онлайн-медіа можуть поєднувати інформаційний жанр із правовою аналітикою, виконуючи функцію контролю за об'єктивністю та прозорістю судового процесу, що підвищує довіру аудиторії до видання та формує його репутацію як джерела, що не лише інформує, а й аналізує.

2.2. Медійне висвітлення кримінальних справ публічних осіб у регіональних ЗМІ: між державною зрадою, службовими порушеннями та суспільною відповідальністю

Висвітлення справи голови Куцурубської територіальної громади Інни Копійки, а також інших кримінальних проваджень, що стосуються публічних осіб, правопорушень під час воєнного стану та резонансних інцидентів, має на меті не лише фіксацію ходу слідства й судового розгляду, але й виявлення ширших суспільних процесів, починаючи від внутрішніх загроз інформаційній безпеці до запиту на справедливість і відповідальність у публічній сфері.

У період повномасштабної війни суспільна чутливість до тем держзради, публічного виправдовування агресії або зловживання владою значно зростає, особливо в регіонах, що регулярно зазнають обстрілів та мають безпосередній досвід війни. Відповідно, роль медіа в таких умовах набуває не лише інформативного, але й превентивного та аналітичного характеру.

Матеріали за цими справами публікувалися з невеликим інтервалом – упродовж одного-двох тижнів або місяця, що дозволяло зберігати стійкий інтерес аудиторії, не втрачаючи динаміки слідчих і судових подій. Висвітлення будувалося на поєднанні офіційних джерел, документальних матеріалів та верифікованих свідчень.

Кожна з цих справ є репрезентативною для розуміння трансформації правової журналістики в умовах війни, коли кожен інформаційний матеріал виконує кілька важливих функцій: фіксацію факту, інтерпретацію суспільної реакції та зміцнення національного медійного імунітету до ворожих впливів.

2.2.1. Стаття “На Миколаївщині СБУ та поліція затримала голову громади Копійку – її підозрюють у виправдовуванні російської агресії”

[Дарія Олефіренко, 15.10.2024,
<https://news.pn/uk/RussiaInvadedUkraine/316399>]

У період воєнного стану особливої уваги набуває протидія внутрішній дестабілізації та зраді на місцях. Журналісти інтернет-видання «Преступности.НЕТ» фіксують і системно висвітлюють випадки, що свідчать про загрозу інформаційній безпеці в тилкових громадах. Однією із резонансних матеріалів стала новина про затримання голови Куцурубської територіальної громади Інни Копійки – фігурантки кримінального провадження за статтею 436-2 КК України (рис. 6).

Рис.6. Новинна про затримання голови Куцурубської громади

[Ілюстрація з авторського матеріалу, опублікованого на сайті «Преступности.НЕТ»]

Згідно з офіційними джерелами в правоохоронних органах, Копійку підозрюють у виправдовуванні та глорифікації збройної агресії РФ проти України. На своєму робочому місці посадовиця публічно висловлювала проросійські наративи: стверджувала, що «Україна сама себе обстрілює», звинувачувала у війні США та висловлювала думку, що країна мала б капітулювати.

Авторка у своєму матеріалі не лише повідомляє про факт затримання, але й наголосили на контексті – Куцурубська громада регулярно зазнає обстрілів з боку російської армії, про що системно звітує Миколаївська ОВА. Отже, дії очільниці громади можуть бути розцінені як пряма зневага до жителів, які страждають від наслідків обстрілів, і як деморалізація місцевого населення.

Матеріал був побудований на поєднанні офіційних джерел із ретельною перевіркою біографічної інформації про фігурантку. У публікації згадуються її статки, декларація, освіта та політична історія. Такий підхід дозволив сформувати повну інформаційну картину, не обмежуючись лише кримінальним аспектом справи.

З журналістської точки зору, важливим викликом було збереження балансу між висвітленням кримінального аспекту та недопущенням судження до винесення вироку. Ми утримались від емоційних формулювань, надаючи перевагу мові фактів. Водночас акцент на важливості інформаційної гігієни та відповідальності публічних осіб у воєнний час чітко окреслений.

Отже, дана публікація є прикладом того, як регіональне онлайн-медіа може фіксувати прояви внутрішньої загрози на інформаційному та правовому рівнях, формуючи в аудиторії чітке розуміння меж дозволеного та відповідальності за публічні заяви під час війни.

2.2.2. Стаття “За голову Куцурубської громади Копійку внесли заставу в розмірі ₪242 тисяч”

[Дарія Олефіренко, 18.10.2024, <https://news.pn/uk/public/316564>]

Подальший розвиток справи голови Куцурубської громади Інни Копійки, затриманої за підозрою у виправдовуванні збройної агресії Російської Федерації, демонструє важливі аспекти роботи правосуддя в Україні у воєнний період. 17 жовтня 2024 року відбулося судове засідання, на якому Копійці обрали запобіжний захід – заставу у розмірі 242 240 гривень. Вже наступного дня кошти були внесені, й підозрювана вийшла на волю (рис.7).

Опублікована новина на сайті «*Преступности.НЕТ*», висвітлює ключові аспекти справи: процесуальні дії правоохоронних органів, рішення суду та реакцію суспільства на м’який запобіжний захід. Журналістка підкреслює, що мова йде не про адміністративне правопорушення, а про публічне заперечення воєнних злочинів, скоєних державою-агресором, що карається за частиною 3 статті 436-2 КК України. Максимальне покарання за цією статтею передбачає до 8 років позбавлення волі з можливістю конфіскації майна.

Преступности.NET

ua | ru

Новини

Кримінал

Політика

Гроші

Події

Суспільство

Війна з рф

Архів

Теги

пошук...

За голову Куцурубської громади Копійку внесли заставу в розмірі €242 тисяч

18.10.2024 16:03

За голову Куцурубської територіальної громади Миколаївського району Інну Копійку 18 жовтня було внесено заставу у розмірі 242 240 гривень.

Про це ПН дізналися із власних джерел у правоохоронних органах.

Судове засідання, на якому було ухвалено рішення про обрання запобіжного заходу, відбулося ввечері 17 жовтня. Наступного дня заставу за підозрювану було внесено.

Як відомо, 52-річну голову громади підозрюють у виправдовуванні воєнних злочинів російських окупантів. У розмовах з колегами та знайомими вона неодноразово називала війну росії проти України «внутрішнім громадянським конфліктом» і заперечувала причетність російських військових до ракетних ударів по українських містах та вбивств цивільних.

Підозру їй оголошено за частиною 3 статті 436-2 Кримінального кодексу України — «Заперечення збройної агресії рф проти України». Їй загрожує до восьми років ув'язнення з конфіскацією майна або без такої.

Рис. 7. Суд обрав запобіжний захід голові Куцурубської громади

[Ілюстрація з авторського матеріалу, опублікованого на сайті «Преступности.NET»]

Особливої ваги справі надає публікація аудіозаписів, на яких Інна Копійка озвучує низку деструктивних і проросійських наративів. Зокрема, вона стверджувала, що «ми живемо в окупації», називала війну «громадським конфліктом», і звинувачувала українську армію у навмисному вбивстві цивільних у Херсоні. В одному з фрагментів звучить пряме виправдання вторгнення РФ: «Ми ще будемо раді, що прийшли сюди росія... оставляють зі своїми хатами...» [див. додаток Д].

Нам вдалося оперативно зібрати матеріал, спираючись на достовірні джерела в правоохоронних органах. Матеріал чітко структурований, з акцентом на ключові хронологічні події та юридичну кваліфікацію. Окремим блоком представлено синхрон із доказами — аудіофрагменти, які мають надзвичайну цінність у медіааналізі, оскільки дають змогу оцінити не лише суть правопорушення, а й риторику та світогляд публічної особи.

Ця публікація є прикладом того, як інтернет-видання на регіональному рівні може виконувати функцію громадського нагляду за ходом резонансних справ. Крім правового аспекту, матеріал несе значне виховне навантаження — він формує у читача розуміння, що жодна посадова особа не має права сіяти

паніку чи поширювати наративи держави-агресора без наслідків, навіть якщо вона тимчасово не перебуває під вартою.

2.2.3. Стаття “Начальниці Миколаївської МСЕК лише через місяць оголосили підозру – за незадекларовані \$450 тисяч і квартири їй загрожує штраф або обмеження волі”

[Дарія Олефіренко, 20.11.2024, <https://news.pn/uk/criminal/318128>]

Розслідування, яке торкнулося Віри Белякової, очільниці Миколаївського обласного центру медико-соціальної експертизи, викликало широкий резонанс як у медіа, так і серед громадськості. Попри те, що обшуки в її домівках пройшли ще наприкінці жовтня 2024 року, офіційна підозра була оголошена лише через місяць. Про це ми дізналися із власних джерел та цю інформацію нам підтвердив Андрій Кльопов – керівник Миколаївської спеціалізованої прокуратури у сфері оборони Південного регіону.

Кримінальне провадження ведеться за ч. 1 ст. 366-2 КК України – «Декларування недостовірної інформації». Йдеться, зокрема, про незадекларовані 450 тисяч доларів США, ювелірні вироби, три квартири, оформлені на сина, і навіть російський паспорт, знайдений у його речах. За офіційними даними, за вісім років посадовиця задекларувала лише близько 2 мільйонів гривень доходу – сума, що різко контрастує з виявленими активами.

У коментарі виданню Андрій Кльопов пояснив затримку в оголошенні підозри необхідністю збору доказів, а також обмеженнями, пов’язаними з кваліфікацією злочину. Оскільки злочин не вважається тяжким, суд не може обрати запобіжний захід у вигляді домашнього арешту – лише заставу або передачу на поруки.

Цікаво, що навіть при наявності очевидної різниці між доходами й активами, закон наразі не дозволяє конфісковувати майно чиновників за ознаками незаконного збагачення. Як зазначив голова НАЗК Олександр Павлушко в ефірі телемарафону, для цього необхідні зміни до Кримінального

та Цивільного кодексів. Наразі, на практиці, особу можна покарати лише за фактичне недекларування, а не за саме володіння необґрунтованими статками.

У медійному плані цей сюжет поєднує кілька важливих тем: антикорупційну відповідальність, етичні стандарти в системі МСЕК, а також питання довіри до медичних структур під час війни. Видання «Преступности.НЕТ» у свою чергу чітко й структуровано окреслило ключові етапи справи, супроводжуючи їх коментарями посадовців (рис.8).

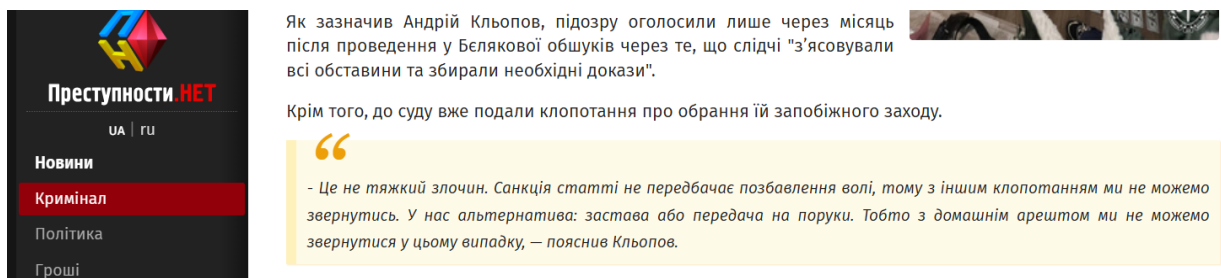

Рис. 8. Коментар керівника Миколаївської Спеціалізованої прокуратура у сфері оборони Південного регіону

[Ілюстрація з авторського матеріалу, опублікованого на сайті «Преступности.НЕТ»]

Цей приклад підкреслює одну з головних проблем українського антикорупційного законодавства: розрив між етичним осудом і юридичною відповідальністю, що унеможливлює ефективне покарання осіб, які володіють значними активами без підтверджених джерел доходу.

2.2.4. Стаття “СБУ затримала мешканку Миколаєва, яка публічно ображала ЗСУ – суд відправив її під домашній арешт”

[Дарія Олефіренко, 21.02.2025, <https://news.pn/uk/criminal/322471>]

Ще одним прикладом інформаційної агресії зсередини є справа Олени Б., мешканки Миколаєва, яка у TikTok та Instagram неодноразово висловлювала зневагу до ЗСУ, поширювала фейки про Президента України,

виправдовувала російську агресію та дискредитувала українських військових. Її затримала Служба безпеки України у лютому 2025 року (рис.9).

За даними слідства, підозрювана називала військових «злочинцями», звинувачувала Зеленського у «початку війни» та поширювала неправдиву інформацію, зокрема й про загибель його родини. Суддя Центрального районного суду Іван Дірко відмовився обирати тримання під вартою, незважаючи на відповідне клопотання прокуратури, і відправив її під домашній арешт.

Жінці інкримінують одразу дві статті Кримінального кодексу України: ч. 3 ст. 436-2 – виправдовування, заперечення або визнання правомірною збройної агресії РФ та ч. 1 ст. 161 – порушення рівноправності громадян за переконаннями.

Рис.9. Новина про затримання мешканки Миколаєва, яка публічно ображала ЗСУ

[Ілюстрація з авторського матеріалу, опублікованого на сайті «Преступности.НЕТ»]

Цікаво, що Олена Б. – колишня працівниця Миколаївської міськради, звільнена у 2023 році за службову недбалість. Після її відео в TikTok та Instagram її внесли до бази «Миротворець», а суд заборонив їй надалі публікувати будь-який контент у соцмережах. Сама жінка своєї вини не визнає й наполягає, що її висловлювання «не були образливими».

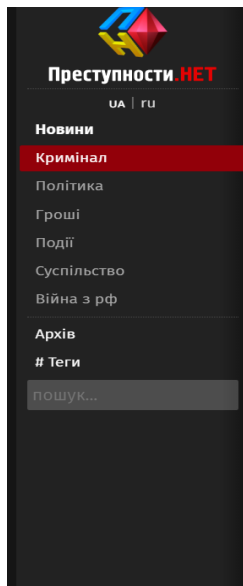
Цей кейс ілюструє виклики внутрішньої інформаційної безпеки під час війни, де соцмережі перетворюються на інструмент ворожої пропаганди, а колишні чиновники можуть нести загрозу не гіршу за окупаційні війська. Водночас, рішення суду про м'який запобіжний захід викликає запитання щодо відповідності покарання характеру правопорушення в умовах воєнного стану.

Новина акцентує увагу на трьох важливих аспектах: роль соцмереж як майданчика для ворожої агітації, публічна безкарність колаборантів у тилу та необхідність судово-правової реформи, яка б враховувала реалії війни.

2.2.5. Стаття “Миколаївський підрядник заявив про фальсифікацію справи щодо завищення вартості ремонту – прокуратура наполягає на обґрунтованості підозри”

[Дарія Олефіренко, 17.02.2025, <https://news.pn/uk/criminal/322046>]

Публікація, присвячена конфлікту між миколаївським підрядником та органами досудового слідства, є прикладом медійного висвітлення суперечливих правових ситуацій у регіоні в умовах воєнного стану. Матеріал опублікований на сайті «Преступности.НЕТ» і ґрунтується на свідченнях будівельника Миколи Зінця, який стверджує, що став жертвою необґрунтованого кримінального переслідування за статтями, пов'язаними з піддробкою документів та розкраданням бюджетних коштів під час дії воєнного стану (рис.10).

Миколаївський підрядник заявив про фальсифікацію справи щодо завищення вартості ремонту – прокуратура наполягає на обґрунтованості підозри

17.02.2025 08:02

Будівельник Микола Зінець, бригада якого виконувала роботи в селі Софіївка Первомайського району Миколаївської області, скаржиться на необґрунтовані звинувачення прокурора Первомайської окружної прокуратури щодо завищення вартості робіт з ремонту даху гаража для пожежних машин, які були виконані наприкінці 2022 року.

Про це він розповів редакції ПН.

За даними ресурсу Prozorro, 11 жовтня 2022 року Мигіївська сільська рада оголосила тендер на поточний ремонт даху гаража по провулку Аптечний, 14 у селі Софіївка, Первомайського району, Миколаївської області. Очікувана вартість закупівлі становила 650 000 гривень.

26 жовтня 2022 року переможцем тендеру було оголошено ФОП, яка запропонувала виконати роботи за 637 987 гривень. 11 листопада 2022 року між ФОП "Проворна О.М." та Мигіївською сільрадою було укладено договір, згідно з яким всі роботи мали бути виконані до 31 грудня 2022 року.

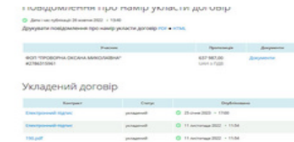
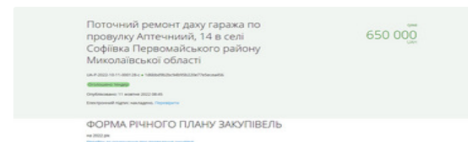

Рис.10. Микола Зінець заявив про фальсифікацію справи щодо завищення вартості робіт

[Ілюстрація з авторського матеріалу, опублікованого на сайті «Преступности.НЕТ»]

У своїх коментарях Зінець акцентує увагу на тому, що всі роботи з ремонту даху гаража в селі Софіївка були виконані у повному обсязі, згідно з договором, у визначені строки. Однак уже в січні 2023 року розпочалося слідство, ініційоване на підставі рапорту прокурора Первомайської окружної прокуратури. Будівельник наголосив на численних суперечностях у слідстві, зокрема – щодо зміни результатів експертизи та відсутності його присутності під час вручення підозри, попри заявлену фіксацію його участі у документах.

Журналістське розслідування у цій новині не лише передає позицію обвинуваченого, а й збалансовано подає коментарі обласної прокуратури. Представники відомства стверджують, що зібрані докази є достатніми для оголошення підозри, а всі дії слідства здійснювалися у межах норм Кримінального процесуального кодексу України.

У цьому матеріалі особливо важливим є аналіз можливих проявів тиску на малий бізнес під час воєнного стану, коли економічна нестабільність посилює вразливість підприємців. З точки зору медіаетики, редакція інтернет-видання демонструє прагнення до об'єктивності: в публікації надано слово як

стороні звинувачення, так і стороні захисту, що сприяє формуванню більш повної картини для читача.

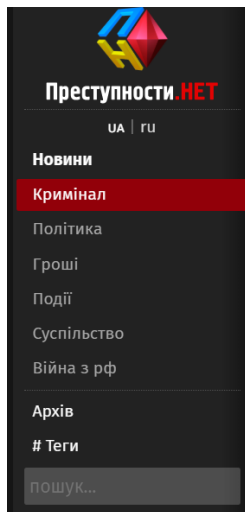
Під час підготовки цього матеріалу ми намагались зберігати баланс і уникати передчасних висновків, оскільки справа перебуває на етапі досудового розслідування. У цьому контексті важливо зазначити, що в випадках, коли йдеться про можливу фальсифікацію слідства або перевищення службових повноважень, журналіст повинен не лише ретельно перевіряти факти, а й проявляти юридичну грамотність у формулюваннях, аби уникнути потенційних правових наслідків.

Таким чином, ця публікація є прикладом того, як регіональні онлайн-медіа, зокрема й «Преступности.НЕТ», стають майданчиком для відкритого обговорення конфліктних тем у сфері правосуддя, сприяючи прозорості процесів та доступу громадськості до інформації в період воєнного стану.

2.2.6. Стаття “Обвинувачений у смертельній ДТП у Миколаєві понад рік не з’являється до суду – потерпіла скаржиться на бездіяльність військових прокурорів”

[Дарія Олефіренко, 07.02.2025, <https://news.pn/uk/criminal/321758>]

Однією з найбільш резонансних судових справ, висвітлених на сайті інтернет-видання «Преступности.НЕТ» у період дії воєнного стану, стала історія щодо затягування розгляду кримінального провадження стосовно військовослужбовця Сергія Світенка, обвинуваченого у смертельній дорожньо-транспортній пригоді в Миколаєві (рис.11).

Обвинувачений у смертельній ДТП у Миколаєві понад рік не з'являється до суду – потерпіла скаржиться на бездіяльність військових прокурорів

07.02.2025 12:00

Обвинувачений у смертельній ДТП, що сталася влітку 2023 року на проспекті Героїв України в Миколаєві, Сергій Світенко понад рік не з'являється на судові засідання. Попри ухвалу суду про його примусовий привід, достатніх заходів для притягнення його до відповідальності не вживається.

Про це редакції ПН розповіла потерпіла Галина Бензар.

За її словами, після передачі справи до Центрального районного суду Миколаєва в серпні 2023 року під головуванням Світлани Скрипченко відбулося дев'ять засідань, проте після перших двох обвинувачений припинив з'являтися. Навіть попри ухвалу суду про затримання із метою приводу в суд для розгляду клопотання про зміну запобіжного заходу на останньому із засідань, Миколаївська спеціалізована прокуратура у сфері оборони Південного регіону не вживає жодних реальних заходів для його примусового приводу, а процес розгляду справи затягується.

Рис.11. Розповідь потерпілої про затягування процесу розгляду справи

[Ілюстрація з авторського матеріалу, опублікованого на сайті «Преступности.НЕТ»]

Матеріал публікації базується на викладі судових подій та інтерв'ю з потерпілою Галиною Бензар. Авторка акцентує увагу не лише на деталях самої ДТП, що сталася 11 червня 2023 року, а й на тривалому та фактично заблокованому процесі правосуддя. Зокрема, журналіст фіксує, що попри дев'ять проведених засідань у Центральному райсуді, обвинувачений з'явився лише на два, а подальші засідання систематично переносилися.

У публікації розкривається проблема недостатньої процесуальної ініціативи з боку Миколаївської спеціалізованої прокуратури у сфері оборони Південного регіону. Показовою є пряма цитата потерпілої: «Прокурор Михайло Лайс не зробив нічого, щоб притягнути Світенка до відповідальності. Його просто немає на суді, і це всіх влаштовує».

Журналістка також викриває складнощі комунікації між судом, обвинуваченим і його захистом: адвокат Світенка постійно повідомляв про нові місця його перебування, не надаючи документального підтвердження, а напередодні одного із засідань просто повідомив про свою відсутність за 10 хвилин до початку. Ці епізоди демонструють, наскільки ефективно локальне онлайн-ЗМІ може використовувати журналістське розслідування для

висвітлення системних прогалин у функціонуванні військової прокуратури та судової влади у період війни.

Окремо зазначається позиція керівника прокуратури Андрія Кльопова, який пояснив затримку воєнними обставинами та пообіцяв подальші кроки для примусового приводу обвинуваченого до суду (рис.12).

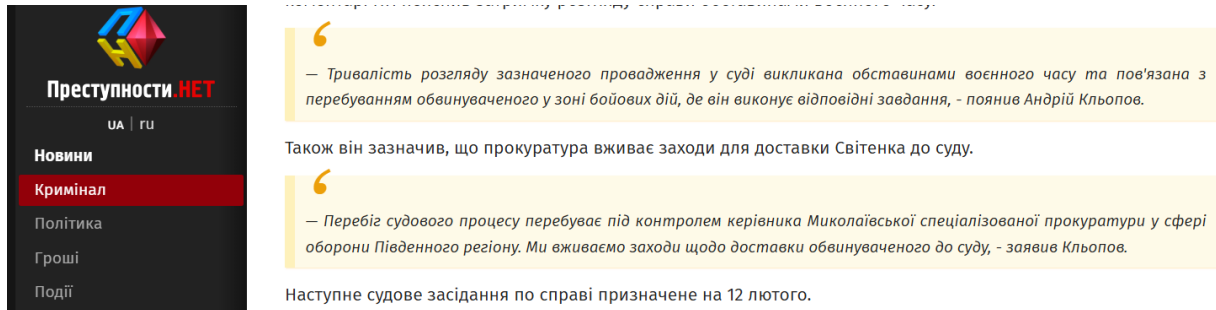

Рис.12. Коментар керівника Миколаївської Спеціалізованої прокуратури у сфері оборони Південного регіону

[Ілюстрація з авторського матеріалу, опублікованого на сайті «Преступности.НЕТ»]

Зазначимо, що такий тип публікації відповідає жанру проблемно-аналітичної журналістики, адже йдеться не лише про хронологічний виклад подій, а й про спробу розкрити ширший соціально-правовий контекст: системну бездіяльність правоохоронців у справах, де фігурують військовослужбовці, та знецінення права потерпілих на справедливе судове слухання.

2.2.7. Стаття “Гараж спотикання: Історія екссудді Господарського суду Миколаєва Олександра Ткаченка”

[Дарія Олефіренко, 06.05.2025, <https://news.pn/uk/public/325352>]

У період воєнного стану особливої актуальності набуває контроль за діяльністю правоохоронних та судових органів — зокрема у справах, що тягнуться роками й зачіпають основоположні засади правосуддя, такі як незалежність судді, презумпція невинуватості, доброчесність та змагальність сторін. Журналісти інтернет-видання «Преступности.НЕТ», яке

спеціалізується на кримінальній тематиці та діяльності силових структур у Миколаєві, вже багато років намагається показово висвітлювати проблеми правосуддя та діяльність правоохоронних органів у регіоні. Саме тому, ми привернули увагу до історії колишнього судді Олександра Ткаченка – історії, що за своїм змістом виходить за межі особистого конфлікту і перетворюється на своєрідну хроніку правової безвиході (рис.13).

Рис.13. Опис історії судді Господарського суду

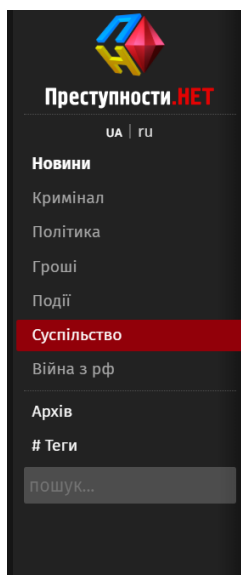
[Ілюстрація з авторського матеріалу, опублікованого на сайті «Преступности.НЕТ»]

Матеріал, опублікований у форматі мультимедійної статті з відео, документами, цитатами з судових ухвал і коментарями. У ньому ми поєднали класичне розслідування з глибоким аналізом хроніки юридичного протистояння між екссуддею і гаражним кооперативом «Парма». Кейс Ткаченка почався ще у 2007 році – з надання місця під гараж. Проте вже у 2009-му, коли Ткаченко розглядав справу, що стосувалась цього ж кооперативу, він, на власне визнання, припустився помилки: не заявив самовідвід у справі, де мав потенційний конфлікт інтересів.

Ця ситуація, що на перший погляд могла виглядати як адміністративна недбалість, стала відправною точкою для багаторічної юридичної тяганини.

Сюжет демонструє, як з незначного конфлікту розгортається складна судова епопея, де переплітаються особисті домовленості, претензії, розписки, ймовірні підробки документів та питання законності рішень кооперативного правління.

Особливу увагу в матеріалі приділено правовим колізіям: з одного боку, Ткаченко надає документи, що підтверджують сплату внесків та право користування гаражем; з іншого – кооператив вказує на відсутність членських прав, апелюючи до суперечливих договорів 1993 та 2006 років, які сам суддя вважає фальсифікованими. У статті ми максимально спромоглися ретельно реконструювати хронологію подій, підняли архівні документи, протоколи правління кооперативу, щоб дозволити читачеві самостійно оцінити аргументи сторін (рис.14).

Проте після нагадування голові кооперативу Журавльову про особистий борг (за розпискою 2012 року), у 2013–2014 роках той почав вимагати від Ткаченка повторної оплати членських внесків за 2008–2009 роки. Як розповів суддя, розписка стосувалася домовленості, укладеної між ними у 2012 році: Ткаченко повернув Журавльову недобудований кам'яний гараж, а натомість той зобов'язався виплатити 24 000 гривень одразу та ще 3 000 доларів через рік. Частина коштів повернули, залишок — ні. Незважаючи на вимоги, Ткаченко стверджує, що правління отримувало від нього внески і в попередні роки, включно з 2015-м. У тому ж році, після конфліктів, але до початку судового протистояння, голова кооперативу погодився повторно прийняти Ткаченка до членів організації. Було укладено відповідний договір.

Вже після підписання цього договору 8 серпня 2015 року Ткаченко звернувся до Заводського райсуду Миколаєва з вимогою стягнути із Журавльова особистий борг. 22 серпня він отримав листа з вимогою звільнити гараж, а також погрозою, що в іншому разі борг не буде повернуто. Того ж місяця члени кооперативу, без участі Ткаченка, прийняли рішення про опечатування гаража, який фактично знаходився у його користуванні.

“

— Коли я приїхав просто до гаражу, я побачив, там висить замок. Потім, коли я почав знімати ці замки, вони викликали поліцію, склали акт... почали кримінальне провадження, яке нічим не закінчилось, - загає суддя.

9 вересня 2015 року він звернувся до правління кооперативу з вимогою видати посвідчення члена і запросити його на засідання, але відповіді не отримав. 23 січня 2016 року члени кооперативу ухвалили ще два рішення — про звільнення ним гаража з тих самих підстав. При цьому, за словами Ткаченка, рішення ґрунтувались виключно на усних поясненнях Журавльова, що той познайомився з Ткаченком у 2009 році й передав йому гараж у тимчасове користування, а також що в нього існує заборгованість по членським внескам.

Рис.14. Загострення конфлікту між суддею господарського суду та АГК

«Парма»

[Ілюстрація з авторського матеріалу, опублікованого на сайті

«Преступности.НЕТ»]

У тексті також піднімається проблема ефективності правоохоронної системи: за заявами Ткаченка щодо підробки документів та спроб введення суду в оману відкривалися кримінальні провадження, однак вони не завершилися притягненням винних до відповідальності. Тобто публікація не

лише інформує, а й ставить під сумнів дієвість механізмів контролю, прозорість діяльності органів правосуддя та рівність сторін у судовому процесі.

З журналістської точки зору, важливою є побудова матеріалу: історія викладена у формі наративу, з чіткими часовими позначками, логічними переходами між епізодами, цитатами без перекручень, візуальним супроводом (відскановані документи, відео), що підсилює довіру до публікації і дозволяє читачу не просто «спожити новину», а глибше зануритися в юридичні тонкощі.

Варто наголосити, що в контексті воєнного стану, коли посилюється суспільний запит на прозорість дій влади та дотримання закону, навіть у дрібних конфліктах, історія судді Ткаченка є показовою. Вона ілюструє, як системні недоліки – юридична бюрократія, неоднозначна правозастосовна практика, безкарність окремих осіб – можуть призводити до багаторічних юридичних баталій, які вичерпують ресурси сторін, підривають довіру до правосуддя і створюють враження безвиході.

Матеріал було опубліковано на сайті *«Преступности.НЕТ»*, а також проілюстровано у Facebook та Instagram-спільнотах редакції, де викликав неоднозначні відгуки в аудиторії та привернув увагу правозахисників.

2.2.8. Стаття “Правосуддя у прицілі війни: як повномаштабне вторгнення змінило кримінальну реальність Миколаєва”

[Дарія Олефіренко, 06.06.2025, <https://chmnu.edu.ua/pravosuddya-u-pritsili-vijni-yak-povnomasshtabne-vtorgnennya-zminilo-kriminalnu-realnist-mikolayeva/>]

Ця стаття стала узагальненням журналістських матеріалів, опублікованих протягом 2024–2025 років на сайті *«Преступности.НЕТ»*. У ній підсумовано головні правосудні та кримінальні проблеми Миколаєва під час воєнного стану. Акцент зроблено на справах про держзраду, дискредитацію ЗСУ, корупцію в громадах і затягування судових процесів.

У публікації висвітлено, як правосуддя в прифронтовому регіоні стикається з викликами: від труднощів доставки обвинувачених до суду до зниженого контролю з боку суспільства. Наведено приклади резонансних справ – як-от вручення підозри начальниці Миколаївської МСЕК лише через місяць після оприлюднення фактів про незадекларовані 450 тисяч доларів США (рис.15), або розслідування щодо чиновників, які публічно пропагують свою проросійську позицію і потрапляють під підозру в колабораціонізм.

ПРАВОСУДДЯ У ПРИЦІЛІ ВІЙНИ: ЯК ПОВНОМАСШТАБНЕ ВТОРГНЕННЯ ЗМІНИЛО КРИМІНАЛЬНУ РЕАЛЬНІСТЬ МИКОЛАЄВА

Війна принесла в Україну не лише загрозу зовні, а й змусила переглянути методи роботи силових структур усередині країни. Місто Миколаїв, що з перших днів опинилося під обстрілами, окупаційних загроз і дестабілізації суспільного порядку, зіткнулося не лише з гуманітарними викликами, а й із новими типами злочинів, правовими колізіями та моральними дилемами, що викликає велику увагу у суспільства. Адже саме тут, на тлі загальної турбулентності, загострилися проблеми, яких у довоєнний період майже не фіксували: від зволікань з висуненням підозр і судових засідань до вибуху кримінальних справ, пов'язаних із державною зрадою, корупцією та дискредитацією Збройних Сил.

Умовно кримінальні справи, що фіксуються у прифронтовому регіоні, можна поділити на кілька ключових категорій. По-перше, це справи, пов'язані з державною зрадою та колабораціонізмом. По-друге – публічне виправдовування збройної агресії РФ та дискредитація ЗСУ, що набули системного характеру. По-третє, це справи корупційного характеру в умовах обмеженого контролю з боку суспільства й держави. І нарешті, окрема категорія – це справи, що стосуються зловживань у сфері мобілізації та оборони, де кожне рішення може мати життєві наслідки.

Одним із прикладів таких проблем є питання прозорості судових процесів. Зокрема, у справі начальниці місцевої МСЕК підозру оголосили лише через місяць після оприлюднення фактів про незадекларовані 450 тисяч доларів США. Це породжує питання: чи стала війна виправданням для повільної роботи правоохоронців, чи ми маємо справу із саботажем?

Події та оголошення

05 Запрошуємо на гостьову лекцію «Domesticating vs Foreignising Approaches to Translation»

31 Посольства Румунії в Україні оголосило початок прийому заявок на отримання 40 стипендій для іноземних громадян на 2025–2026 навчальний рік

30 «Zawaska NAWA – пропозиція для приїжджих студентів і науковців 2025 – 2026»: оголошено набір кандидатів на участь у міжнародному двосторонньому співробітництві у сфері вищої освіти в рамках програми обміну для студентів та науковців

Новини

Студенти ЧНУ імені Петра Могили перемогли на міських змаганнях з пляжного волейболу в межах «студентських ігор»

6 Червня, 2025

Міжнародна конференція «Європейські зелені виміри: фундаментальні, прикладні та промислові аспекти» зібрала провідних європейських і українських експертів в галузі екології

Рис.15. Наведення прикладу справи Миколаївської МСЕК у контексті висвітлення кримінальних справ

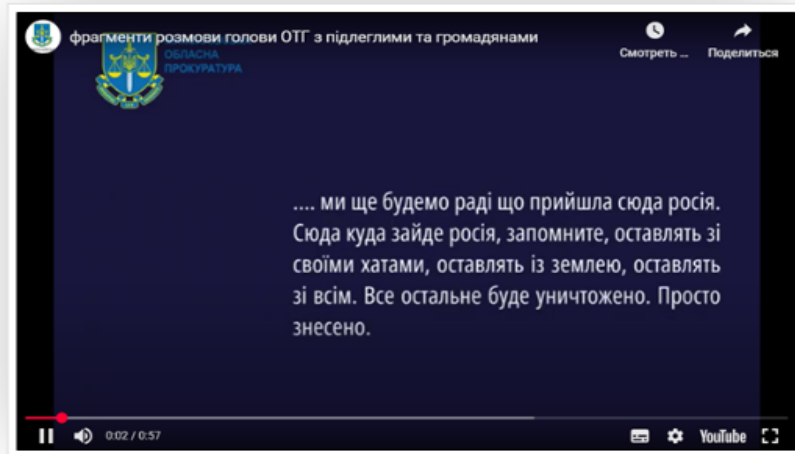
[Ілюстрація з авторського матеріалу, опублікованого на сайті Чорноморського національного університету ім. П. Могили]

Матеріал також звертає увагу на роль медіа у забезпеченні прозорості. В умовах війни журналісти стають інструментом суспільного контролю, особливо в тих випадках, коли офіційні органи діють повільно або формально (рис.16).

У мирний час подібне зволікання викликало б широкий резонанс, однак зараз подібні історії губляться у вирі новин про обстріли й мобілізацію.

Ще одним показовим кейсом є справи про виправдовування збройної агресії РФ. Якщо раніше це могли бути маргінальні випадки в інтернеті, то нині слідчі майже щодня фіксують десятки таких порушень. Публічне приниження ЗСУ, образи на адресу України – це вже не лише моральна проблема, а й юридична, яка карається статтею 436-2 ККУ.

Корупція у прифронтовому місті також має свою специфіку. Деякі фігуранти, зокрема чиновники та керівники громад, намагаються «перевзутись у повітрі»: публічно демонструють проукраїнську позицію, а за лаштунками налагоджують оборудки з підрядниками, списують гуманітарну допомогу або впливають на тендери. Такі справи стали об'єктом інтересу правоохоронців та журналістів – як, наприклад, у випадку з головою Куцурубської громади, яку звинуватили у виправдовуванні збройної агресії РФ.

У роботі правоохоронців виникла ще одна складність – доставка підозрюваних до суду. Через мобілізацію багато службовців, зокрема з Нацгвардії, які відповідно до чинного законодавства здійснюють транспортування фігурантів, виконують бойові завдання на фронті. Це унеможлиблює своєчасне доправлення підозрюваних із СІЗО до суду, що, своєю чергою, може затягувати розгляд справ і створювати ризик порушення прав учасників процесу.

Не менш тривожною є проблема фіксації неправомірної винагороди в умовах війни. Під грифом «секретності» або «недопуску до реєстрів» приховуються ключові деталі справ, а фігуранти, представники оборонних чи медичних структур, часто уникають об'єктивного покарання. Тут на перший план виходить журналістська відповідальність, адже саме медіа виступають єдиним інструментом контролю за дотриманням справедливості.

Рис.16. Висвітлення актуалізації правосудних проблем під час дії воєнного стану

[Ілюстрація з авторського матеріалу, опублікованого на сайті Чорноморського національного університету ім. П. Могили]

Публікацію було опубліковано на офіційному сайті Чорноморського національного університету імені Петра Могили як приклад студентського аналітичного підходу до висвітлення кримінальної тематики під час війни.

Висновки до Розділу II

Аналіз журналістських матеріалів, створених у рамках цієї дипломної роботи під час воєнного стану у регіональному онлайн-виданні

«Преступности.НЕТ» засвідчує, що кримінальна тематика залишається однією з ключових у медійному просторі Миколаївщини. Особливу увагу редакція приділяє резонансним судовим процесам, справам щодо колабораціонізму, державної зради, умисних вбивств та корупції, що є особливо важливими в умовах повномасштабного вторгнення.

У процесі аналізу встановлено, що журналісти дотримуються принципів об'єктивності та точності, прагнучи збалансовано висвітлювати позиції сторін у судових засіданнях. Важливо, що у публікаціях зберігається хронологія подій, використовуються прямі цитати учасників процесу та роз'яснюються складні правові нюанси, що сприяє формуванню правової обізнаності читачів.

Розглянуті приклади демонструють високий рівень аналітичності та відповідальності у подачі інформації. Видання уникає сенсаційності, натомість акцентує увагу на суспільній важливості справ і намагається зберігати журналістську етику у роботі з конфліктними темами. Також, у період воєнного стану редакція активно використовує мультимедійні формати (фото, відео з місця подій чи судових засідань), що посилює довіру аудиторії та сприяє залученню користувачів.

Характерною ознакою діяльності «Преступности.НЕТ» є соціальна відповідальність: медіа виконує функцію контролю за діяльністю правоохоронних органів і судової влади, водночас допомагаючи громадянам критично осмислювати складні теми, пов'язані з безпекою, справедливістю та правопорядком.

Крім того, узагальнення результатів журналістської практики в рамках цієї роботи стало основою для аналітичної статті, опублікованої на сайті Чорноморського національного університету імені Петра Могили. У ній акцент зроблено на трансформації кримінального життя міста під впливом війни та ролі журналістики у висвітленні правосудних проблем під час повномасштабного вторгнення.

Отже, кримінальні матеріали у регіональних онлайн-ЗМІ відіграють подвійну роль – інформативну й просвітницьку, адже вони зміцнюють довіру до правосуддя і самих журналістів, які працюють у складних умовах воєнного

часу, але зберігають вірність професійним стандартам та суспільному інтересу.

ВИСНОВКИ

Під час підготовки кваліфікаційної роботи було досліджено й проаналізовано наукові джерела, законодавчі документи, а також актуальні публікації з теми медійного висвітлення кримінальної тематики у період збройного конфлікту. Особливу увагу приділено діяльності регіонального онлайн-видання *«Преступности.НЕТ»*, що в умовах війни продовжує інформувати мешканців Миколаєва про події у місті та діяльність правоохоронних органів.

У межах роботи було уточнено поняття кримінальної тематики у медіа як сфери, що охоплює висвітлення правопорушень, судових справ, діяльності поліції, прокуратури, СБУ, а також питань, що стосуються безпеки, довіри до правосуддя та відповідальності публічних осіб. В умовах воєнного стану ці питання потребують особливо виваженого підходу, адже публікації можуть впливати як на суспільну думку, так і на моральний стан громадян.

У процесі дослідження було виявлено, що навіть за умов обмеженого доступу до джерел інформації журналісти видання *«Преступности.НЕТ»* демонструють дотримання професійних стандартів: використовують офіційні джерела, уникають мови ворожнечі та забезпечують точність подачі фактів. Особливу увагу вони приділяють темам державної зради, колабораціонізму, резонансних злочинів і правосуддя в умовах війни, що свідчить про високу соціальну відповідальність редакції.

У цьому контексті варто відмітити, що кожне із дослідницьких завдань, поставлених у вступі, є виконаним в процесі дослідження.

По-перше, було визначено особливості роботи регіонального інтернет-видання *«Преступности.НЕТ»* у період воєнного стану. Видання продовжує виконувати важливу роль у регіональному інформаційному просторі, інформуючи аудиторію про криміногенні події та роботу силових структур. Попри складну безпекову ситуацію, загрози хакерських атак, обмежений доступ до джерел та ризики фізичного переслідування, журналісти онлайн-видання демонструють послідовність у дотриманні етичних стандартів і

зосередженість на темах, що мають суспільну вагу. Редакція працює в умовах інформаційної війни, тому публікації проходять ретельну перевірку, уникаючи розголошення стратегічно важливих деталей.

По-друге, було вивчено жанрові та стилістичні особливості висвітлення кримінальної тематики у матеріалах видання. Контент переважно подається в жанрі новини, розширеної інформації, іноді з елементами розслідування. Основною ознакою стилю є стриманість, точність, лаконічність. Уникається емоційна оцінка подій, що особливо важливо в умовах воєнного стану. Замість сенсаційних формулювань – фактологічна мова, цитати офіційних джерел, ілюстративний візуальний контент, що сприяє формуванню довіри аудиторії та знижує рівень емоційного навантаження.

По-третє, виявлено зміни у підходах до подачі новин про діяльність правоохоронних органів у контексті воєнного часу. З початком повномасштабного вторгнення РФ редакція посилила акцент на темах державної зради, колабораціонізму, зловживань посадовців і судових процесів, що мають значний суспільний резонанс. Усі новини подаються в рамках законодавчих обмежень, встановлених під час воєнного стану. Новинні повідомлення базуються на перевірених даних, часто з посиланнями на офіційні коментарі прокуратури, поліції або СБУ. Це дозволяє зберігати об'єктивність та не наражати на небезпеку героїв матеріалів або журналістів.

По-четверте, було оцінено вплив мультимедійних форматів на сприйняття кримінальних новин та матеріалів про правоохоронців. Аналіз довів, що мультимедійні елементи (фото, відео, інфографіка) підвищують емоційне залучення аудиторії. У випадках із судовими справами чи розслідуваннями, використання відеофрагментів з камер спостереження або прямих трансляцій із засідань надає матеріалам документального характеру. Аудіовізуальний супровід сприяє більш повному розумінню подій, формує довіру та допомагає уникнути інформаційної втоми від текстів у надзвичайно складному воєнному інфопросторі.

І п'яте завдання – охарактеризувати рівень відповідності публікацій журналістським стандартам та етичним нормам – також було успішно

виконано. У дослідженні зафіксовано, що «*Преступности.НЕТ*» дотримується принципів достовірності, точності, балансу точок зору та недопущення мови ворожнечі. У матеріалах немає порушення права на приватність, особливо коли йдеться про підозрюваних або потерпілих осіб. У редакційній політиці простежується орієнтація на суспільне благо – інформування без маніпуляцій. Видання відмовляється від публікації неперевіраних даних і активно використовує офіційні джерела, чим мінімізує ризики дезінформації.

Крім того, у рамках кваліфікаційної роботи було апробовано власні журналістські матеріали, підготовлені у форматі мультимедійних історій на кримінальну тематику. До них увійшли сюжети про перебіг судових засідань, справи проти підозрюваних у колабораціонізмі, а також історії з залученням відео- та фотоматеріалів. Ці публікації викликали активну реакцію аудиторії та були поширені в соціальних мережах, що свідчить про високий інтерес суспільства до теми правопорядку в умовах війни.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що поставленої мети дослідження досягнуто. Визначено особливості висвітлення діяльності правоохоронців і кримінального життя міста у воєнний час, проаналізовано дотримання журналістських стандартів, вплив мультимедійного формату на ефективність подачі інформації, а також сформульовано практичні рекомендації для журналістів, які працюють із кримінальними темами в умовах обмеженого доступу до інформації. Отримані результати можуть бути використані в журналістській практиці, освітньому процесі й подальших наукових розвідках.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барановська П., Колдомасов А., Півторак А. Як влаштована протидія дезінформації на заході та півночі Європи, а також на Британських островах // Детектор медіа. URL: <https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/36288/2024-09-28-yak-vlashtovana-protydiya-dezinformatsii-na-zakhodi-ta-pivnochi-ievropy-a-takozh-na-brytanskykh-ostrovakh/> (дата звернення: 06.12.2024).
2. Блага А. Б., Мартиненко О. А., Мойса Б. С., Шутов Р. В. Свобода слова в умовах інформаційної війни та збройного конфлікту. – Київ : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2017. – 85 с. URL: https://detector.media/doc/images/news/archive/2016/133867/Web_Svoboda_Slova_A5_Ukr3.pdf (дата звернення: 16.11.2024).
3. Богданович В. Ю., Ворович Б. О., Марко Є. І. Інформаційна безпека як основа воєнної безпеки держави та суспільства // Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського. – 2018. – № 3. – С. 44–48.
4. Буроменський М., Штурхецький С., Білз Е., Бетц М., Шюпп К., Казанжи. Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації: Посібник рекомендацій для працівників ЗМІ. – К. : Компанія ВАІТЕ, 2016. – 118 с.
5. Війна, вибори і церква – основні теми російської пропаганди в українських інтернет-ЗМІ: дослідження ІМІ. URL: <https://www.prostir.ua/?news=vijna-vybory-i-tserkva-osnovni-temy-rosijskoji-propahandy-v-ukrajinskyh-internet-zmi-doslidzhennya-imi> (дата звернення: 06.12.2024).
6. Голуб О. Конструктивна журналістика vs падіння довіри до медіа // Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/konstruktyvna-zhurnalistyka-vs-padinnya-doviry-do-media-i33795> (дата звернення: 06.12.2024).

7. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. – Київ : ТОВ “Софія-А”, 2016. – С. 44–51.
8. Діяльність ЗМІ під час воєнного стану // Право в умовах війни. URL: <https://law-in-war.org/diyalnist-zmi-pid-chas-voennogo-stanu/> (дата звернення: 16.11.2024).
9. Дячук К. ЗСУ оновили рекомендації журналістам щодо роботи в умовах воєнного стану // Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/news/zsu-onovyly-rekomendatsiyi-zhurnalistam-shhodo-roboty-v-umovah-voennogo-stanu-i59469> (дата звернення: 06.12.2024).
10. Експертка ІМІ: «пропаганді можна і треба протидіяти через медіаграмотність» // Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/news/ekspertka-imi-propagandi-mojna-i-treba-protidiyati-cherez-mediagramotnist-i16477> (дата звернення: 15.01.2025).
11. ЄС посилює боротьбу з фейками: Кодекс практики щодо дезінформації стане частиною Акту про цифрові послуги // Центр демократії та верховенства права. URL: <https://cedem.org.ua/news/yes-posylyuye-borotbu-z-fejkamy/> (дата звернення: 06.12.2024).
12. Журналістська етика під час війни. Як показати реальність у рамках стандартів // Детектор медіа. URL: <https://detector.media/infospace/article/215507/2023-08-14-zhurnalistska-etyka-pid-chas-viyny-yak-pokazaty-realnist-u-ramkakh-standartiv/> (дата звернення: 23.11.2024).
13. Зінченко М. КЖЕ опублікувала рекомендації для медіа щодо висвітлення подій, пов’язаних з воєнними діями ЗСУ на території росії // Детектор медіа. URL: <https://detector.media/community/article/231025/2024-08-19-kzhe-opublikovala-rekomendatsii-dlya-media-shchodo-vysvitlennya-podiy-povyazanykh-z-voienнымy-diyamy-zsu-na-terytorii-rosii/> (дата звернення: 06.12.2024).
14. Медіаграмотність – це свобода: в Україні запустили комунікаційну кампанію з протидії дезінформації // Громадський простір. URL: <https://www.prostir.ua/?news=mediahramotnist-tse-svoboda-v-ukrajini->

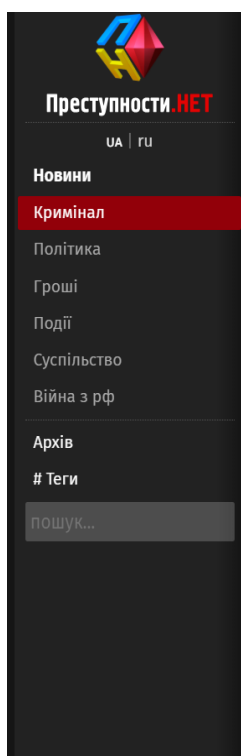
- zapustyly-komunikatsijnu-kampaniyu-z-protydiji-dezinformatsiji&utm_source
(дата звернення: 08.01.2025).
15. Медіа як щит проти пропаганди: роль ЗМІ у захисті держави та суспільних інтересів // ГО Мережа «АНТС». URL: <https://ants.org.ua/media-yak-shhyt-proty-propagandy-rol-zmi-u-zahysti-derzhavy-ta-suspilnyh-interesiv/> (дата звернення: 16.11.2024).
 16. Мирошніченко А.І. Інформаційна політика в умовах воєнного стану // Механізми публічного управління. – 2023. – № 4. – С. 41–45. URL: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/4_2023/8.pdf (дата звернення: 23.11.2024).
 17. Опришко Л. Право на захист «джерел інформації» журналіста // ГО «Платформа прав людини». URL: <https://ppl.org.ua/wp-content/uploads/2020/01/Journalistic-sources.pdf> (дата звернення: 23.11.2024).
 18. Протидія дезінформації – спосіб формування національної єдності та стійкості у воєнний час // Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки. URL: <https://mcsc.gov.ua/news/protydiya-dezinformacziyi-sposib-formuvannya-naczionalnoyi-yednosti-ta-stijkosti-u-voyennyj-chas/> (дата звернення: 06.12.2024).
 19. Протидія дезінформації: європейські підходи та стандарти // Офіційний сайт Офісу Ради Європи в Україні. – Розділ: Новини та заходи. – URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/-/responding-to-disinformation-european-practices-and-standards> (дата звернення: 06.12.2024).
 20. Путівник юридичних порад для журналістів // Центр демократії та верховенства права. URL: <https://cedem.org.ua/library/putivnyk-porad-dlya-zhurnalistiv/> (дата звернення: 06.12.2024).
 21. Рекомендації журналістам щодо організації роботи на військових об'єктах та в районах бойових дій в умовах воєнного стану // Офіційний сайт Міністерства оборони України. URL: https://www.mil.gov.ua/content/zmi/rekomendacii_dlia_ZMI_new24.pdf (дата звернення: 06.12.2024).

22. Саморегуляція українських медіа під час дії воєнного стану в Україні. З досвіду роботи Комісії з журналістської етики: Аналітично-довідковий збірник / за заг. ред. Л. Кузьменко, Л. Куц, М. Дворового, О. Погорелова. – 2-ге вид., доповн. – К. : Ніка-Центр, 2023. — С. 104–111.
23. Спалек М. «Медіаграмотність – це також зброя проти ворога» // Детектор медіа. URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/30526/2022-10-27-mediagramotnist-tse-takozh-zbroya-proty-voroga/>
24. Стратегія Міністерства культури та інформаційної політики України з розвитку медіаграмотності на період до 2026 року // Офіційний сайт Міністерства культури та стратегічних комунікацій. URL: <https://mcsc.gov.ua/news/strategiya-ministerstva-kultury-ta-informacziynoyi-polityky-ukrayiny-z-rozvytku-mediagramotnosti-na-period-do-2026-roku/> (дата звернення: 08.01.2025).
25. Суспільне вибудовує мережу незалежної журналістики, – Марія Фрей // Суспільне мовлення. URL: <https://corp.suspilne.media/novyny/43795-suspilne-vybudovuye-merezhu-nezalezhnoyi-zhurnalistyky-mariya-frej> (дата звернення: 15.01.2025).
26. Так пишеться історія. Чому робота журналістів у час війни надзвичайно важлива // Накипіло. URL: <https://osvita.nakypilo.ua/chomu-robota-zhurnalistiv-u-chas-viyny-vazhlyva/> (дата звернення: 01.12.2024).
27. Темний бік штучного інтелекту: як ШІ підсилює російську пропаганду // Інтернет свобода. URL: <https://netfreedom.org.ua/article/temnij-bik-shtuchnogo-intelektu-yak-shi-pidsilyuye-rosijsku-propagandu> (дата звернення: 06.12.2024).
28. Українські регіональні медіа під час війни: кримінал та «соціалка» повертають свої позиції // Детектор медіа. URL: <https://detector.media/infospace/article/200634/2022-07-01-ukrainski-regionalni-media-pid-chas-viyny-kryminal-ta-sotsialka-povertayut-svoi-pozytsii/> (дата звернення: 16.11.2024).
29. Уповноважений розповів про обмеження роботи медіа, які діють в Україні під час повномасштабної війни // Омбудсман України. URL:

- https://www.ombudsman.gov.ua/uk/news_details/upovnovazhenij-rozpoviv-pro-obmezheniya-roboti-media-yaki-diyut-v-ukrayini-pid-chas-povnomasshtabnoyi-vijni (дата звернення: 23.11.2024).
30. Філіпенко Л. В. Роль соціальних мереж у формуванні суспільної думки під час російсько-української війни // Соціополіс: Журнал соціальних та політичних наук. – 2024. – № 1. – С. 45–54. (Використано с. 3, 7, 8 статті).
 31. Формувати культуру критичного мислення – Марія Фрей про протидію дезінформації // Суспільне. URL: <https://corp.suspilne.media/novyny/45023-formuvaty-kulturu-krytychnogo-myslennya-mariya-frej-pro-protydiyu-dezinformaciyi> (дата звернення: 06.12.2024).
 32. Хорошко В. О., Хохлачова Ю. Є. Інформаційна війна. ЗМІ як інструмент інформаційного впливу на суспільство // Безпека інформації. – 2016. – Т. 22, № 3. — С. 284.
 33. Шкурко Р. Дезінформація штучним інтелектом – нам потрібен новий захист // Друкарня. URL: <https://drukarnia.com.ua/articles/dezinformaciya-shtuchnim-intelektom-nam-potriben-novii-zakhist-L3h8J> (дата звернення: 06.12.2024).
 34. Штучний інтелект і дезінформація: можливості та ризики в умовах війни // Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3691961-stucnij-intelekt-i-dezinformacia-mozlivosti-ta-riziki-v-umovah-vijni.html>
 35. Як працювати журналістам під час воєнного стану // Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/yak-pratsyuvaty-zhurnalistam-pid-chas-voyennogo-stanu-i44357> (дата звернення: 01.12.2024).
 36. Які ризики для журналістів має використання інформації з анонімних джерел? // Центр демократії та верховенства права. URL: <https://cedem.org.ua/consultations/yaki-ryzyky-dlya-zhurnalistiv-maye-vykorystannya-informatsiyi-z-anonimnyh-dzherel/> (дата звернення: 01.12.2024).
 37. Center for Countering Disinformation // Wikipedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Center_for_Countering_Disinformation (дата звернення: 09.01.2025).

38. Centre for Strategic Communication and Information Security // Wikipedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Centre_for_Strategic_Communication_and_Information_Security (дата звернення: 09.01.2025).
39. Journalism in situations of conflict and aggression: Principles from the relevant Council of Europe and other international standards. URL: <https://www.coe.int/en/web/freedom-expression/-/journalism-in-situations-of-conflict-and-aggression-principles-from-the-relevant-council-of-europe-and-other-international-standards> (дата звернення: 05.12.2024).
40. Protecting Civilians Against Digital Threats During Armed Conflict // International Committee of the Red Cross. URL: <https://www.icrc.org/en/document/protecting-civilians-against-digital-threats-during-armed-conflict> (дата звернення: 06.12.2024).
41. The survival right: Freedom of expression in armed conflicts // Article 19. URL: <https://www.article19.org/resources/the-survival-right-freedom-of-expression-in-armed-conflicts/> (дата звернення: 06.12.2024).
42. Windelspecht D. Ethical Tips for Journalists Reporting on Conflict // 40 Years Empowering Truth. URL: <https://www.icfj.org/news/ethical-tips-journalists-reporting-conflict> (дата звернення: 05.12.2024).

ДОДАТОК А

[01.08.2024, <https://news.pn/uk/criminal/312798>]

Суд почав розгляд справи миколаївця Невінчаного, якого підозрюють у вбивстві, і продовжив йому тримання під вартою ще на два місяці

01.08.2024 15:08

У четвер, 1 серпня, у Центральному районному суді міста Миколаєва відбулося підготовче засідання у справі Андрія Невінчаного, якого підозрюють у вбивстві Олександра Тарасюка та пораненні скандально відомого Юрія Богомяткова.

Про це повідомляє кореспондент ПН.

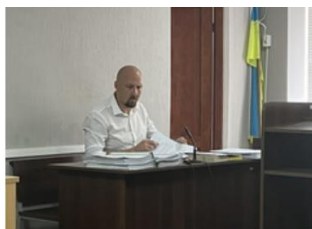
Справу, як відомо, розглядатиме суддя Центрального районного суду Миколаєва Володимир Алєйніков.

На судовому засіданні були присутні прокурор Володимир Великохатко, сестра Тарасюка, адвокати Юрій Тимошин та Анастасія Гречана. Потерпілий Богомятков до суду не з'явився.

Що стосується Невінчаного, який продовжує знаходитись у СІЗО Миколаєва, то він брав участь у засіданні по відеозв'язку, хоча висловив бажання бути присутнім у судовому засіданні особисто. На що суддя Алєйніков пояснив, що підрозділи Національної гвардії, які мали б забезпечувати доставку обвинувачених до суду, виконують бойові завдання на Харківщині.

“

— У нас війна. Якщо хтось не знає, то підрозділи Національної гвардії, які здійснюють доставку обвинувачених до Центрального районного суду, виконують бойові завдання під Харковом. За такої можливості доставити обвинуваченого до суду немає, - зазначив він.

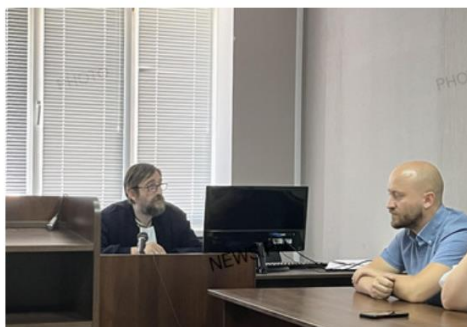

Під час засідання прокурор Володимир Великохатко подав клопотання про продовження запобіжного заходу Невінчаному у вигляді тримання під вартою, аргументуючи це тим, що обвинувачений може переховуватися від суду та незаконно впливати на свідків.

“

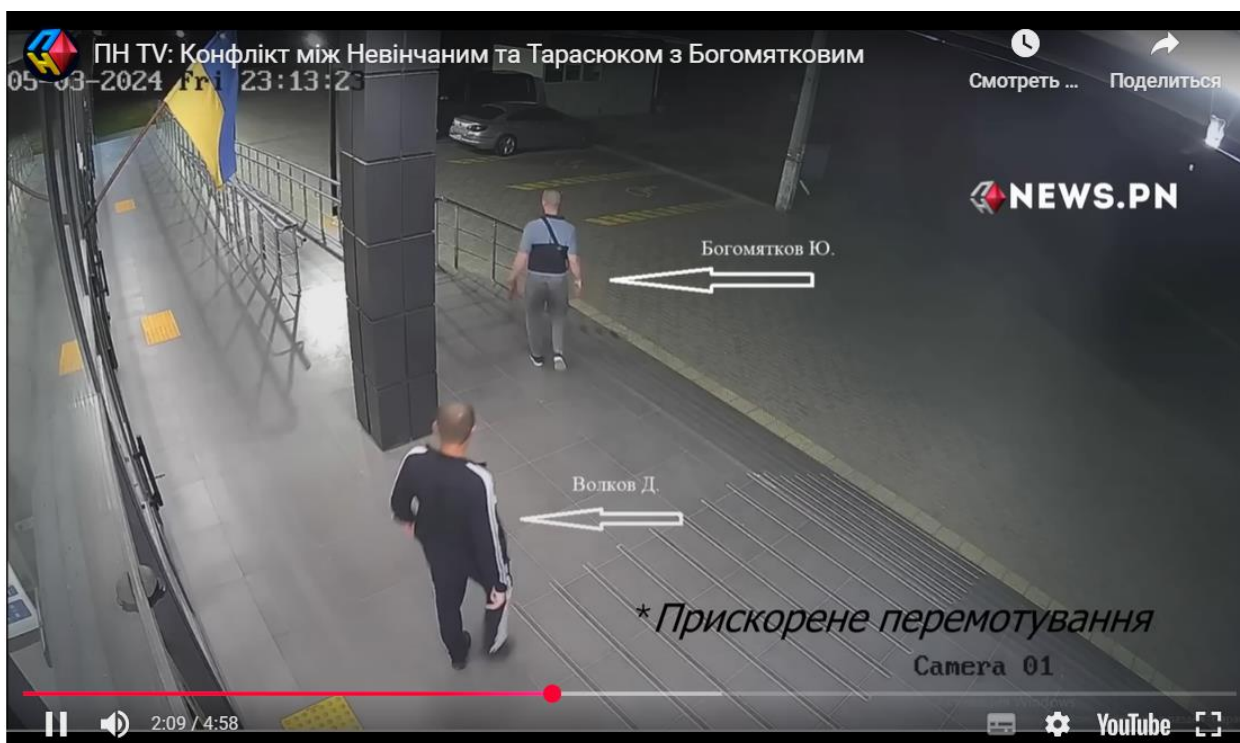
— Під час досудового розслідування Невінчанний залишив місце вчинення кримінального правопорушення, зокрема ймовірно із знаряддями вчинення кримінального порушення. Тому обвинувачений на свободі може переховуватися від суду. Крім того, обвинувачений на волі може незаконно впливати на свідків кримінального впровадження, - повідомив прокурор.

У відповідь адвокати Невінчаного Юрій Тимошин та Анастасія Гречанова подали клопотання про зміну запобіжного заходу. Вони зазначили, що підозра для обвинуваченого неодноразово змінювалась, і ризики, зазначені прокурором, втратили свою актуальність. Адвокати звернули увагу на рішення Європейського суду з прав людини у справах "Томазі проти Франції" та "Цимерман проти Швейцарії", підкреслюючи, що небезпека переховування не може вирішуватись виключно на підставі можливого покарання, вона виходить від фактичної поведінки підозрюваного або обвинуваченого.

ДОДАТОК Б

[03.07.2024, <https://www.youtube.com/watch?v=CIWWOMj78aQ&t=1s>]

ДОДАТОК В

[13.09.2024, <https://novosti-n.org/ua/news/Ubytyj-u-bijczy-na-nozhah-u-Mykolayevi-vyyavivsya-vijskovosluzhbovczem-299596>].

НОВИНИ N
 Friday, 9 May 2025 11:19
 1171 день війни

Автобусом у Європу та по Україні!

ГОЛОВНА ВАЖЛИВІ НОВИНИ СТАТТІ НОВИНИ ЗВІДУСІЛЬ ФОТОРЕПОРТАЖ БЛОГИ ДПІ

Пошук по сайту

ГОЛОВНА **НОВИНИ**

Убитий у бійці на ножах у Миколаєві виявився військовослужбовцем

13.09.2024 в 20:00 229 0 Ольга Висоцька [Читати на руском](#)

Палаці, басейни, яхти: як живуть українські

07.05.2025

Конфлікт між Індією та Пакистаном триває вже 78

06.05.2025

«Гено» врізався у «І Ієко» у Миколаєві (фото)

У США пояснили, що дасть Україні угода про надра

Британія оголосить «найбільший за всю історію» пакет санкцій проти тіншового флоту РФ

США обговорюють з Росією постачання газу до ЄС, - ЗМІ

За добу ворог тричі атакував Миколаївську область

Що буде з цінами на м'ясо в Україні: як і чому дорожчає курятина та свинина

Керівник Apple припустив, що айфони незабаром стануть непотрібними

Подвійне вбивство під Києвом: стрілець затриманий

На порталі "Дія" відновили дві важливі послуги

Понад 99% морських глибин залишаються загадкою для людства

Папою Римським уперше став американець: з'явилася реакція Трамп

Хто стане наступником Путіна? Список претендентів

05.05.2025

Як схуднути без дієт та вправ: сім способів

04.05.2025

Як порнографія змінила американську культуру

03.05.2025

Пророцтво XII століття про останнього Папу та кінець

Убитий у бійці на ножах у Миколаєві виявився військовослужбовцем

Убитим у бійці на ножах у мікрорайоні Північний у Миколаєві виявився військовослужбовцем, який до початку повномасштабного вторгнення перебував у СІЗО.

Про це у коментарі «Новинам-Н» повідомив суддя Центрального районного суду Миколаєва Володимир Алеїніков.

На запитання кореспондента про те, як другий учасник бійки — Юрій Богомятков, якого також відпустили із СІЗО на службу до ЗСУ, опинився під магазином у Миколаєві, де також отримав ножове поранення, суддя обурився.

- Мене дуже цікавить, чому зараз порушуються питання про те, що Богом'ятков має сидіти у в'язниці, і чому при цьому не кажуть, що напали на військовослужбовця? Той, кого вбили — Тарасюк. Він також проходить як обвинувачений у здирництві. Проте, коли прийшла війна — вони з Богом'ятковим пішли нас захищати! — сказав Алеїніков.

Як відомо, у лютому 2023 року Дмитро Казак, який був на той час керівником Миколаївської обласної прокуратури, на брифінгу повідомив, що обвинуваченого на той момент у здирництві Юрія Богомяткова випустили із СІЗО для служби у ЗСУ.

Дмитро Казак повідомив, що у березні 2022 року йому змінили запобіжний захід за рішенням суду, а контроль за його виконанням був покладений безпосередньо на суд. Судові процеси щодо фігуранта зупинили до його повернення.

- Як тільки вони (разом із Богом'ятковим тоді випустили із СІЗО та обвинуваченого в замаху на миколаївського бізнесмена Михайла Титова Володимира Шорнікова, який загинув у боях на східному фронті у травні 2023 року — прим.авт.) повернуться, судовий процес щодо них буде відновлено. Щодо контролю — суд залишив це за собою, ні за прокуратурою, ні за Нацполіцією», - сказав тоді Козак.

плану та кіпцю

01.05.2025

В Україні почали додавати спирт у бензин. Чого

30.04.2025

Втрати російських військ у війні з Україною вже

29.04.2025

Загроза дефолту вже у травні: Україна не змогла

28.04.2025

«Ви тут не

Суддя Володимир Алейніков, у свою чергу, розповів, що Богом'ятков повідомляв суд про кожен з етапів — повідомив номер частини, в яку потрапив, а також надав номер телефону для зв'язку. Пізніше, коли отримав тяжке поранення і був направлений до госпіталю в Миколаєві, також приходив до суду.

Богом'ятков, за словами Алейнікова, не демобілізований, отже, за нього відповідає військова частина.

- Богом'ятків тоді, коли в місті не було нікого, оббивав пороги всіх ТЦК Південного регіону, щоб його взяли на військову службу. Його ніхто не брав, бо стаття в нього така, що ніхто не хотів. Але якимось чином вирішив усе, і Одеський ТЦК його призвав на військову службу. Після цього Богом'ятков брав участь у бойових діях, і він відправляв фотографії, коли знаходився під Херсоном, під Снігурівкою, під Горлівкою, і в усіх гарячих точках, за що має відповідні відзнаки, - розповів Алейніков.

Суддя наголосив, що розглядає у справах, у яких Богом'ятков проходить як обвинувачений, продовжаться, коли його демобілізують.

- Я можу говорити все, що завгодно, але я не воював. Я тут був, я нікуди з Миколаєва не тікав, я виконував обов'язки, я робив усе, чого вимагають обставини військового часу, але там мене не було. А він (Богом'ятков – прим.авт.) – був. Він звільняв Херсонську область, ну, не він особисто, але він у тому числі. І завдяки, зокрема, його діям, ми можемо сидіти і розмірковувати про щось у тихому кабінеті під кондиціонером. [...] На даний момент акценти неправильні. Я на минулому засіданні сказав, і можу повторити ще раз. На фронті Богом'ятків був, із тієї сторони не викинеш. Невінчаний (підозрюваний у справі — прим.авт.), за дивним збігом обставин, там не було. Богом'ятков «за дивним збігом обставин» кидався на солдатів агресора — професійних, навчених, кадрових військових. А Невінчаний - у міську бійку. І все разом з тим, щоб сказати, що два військових побили, всі кажуть: «Та ну, у Богом'яткова все зрозуміло, він вічно конфліктує». Ну то підіть туди, де він був, і поговоримо, - підсумував Алейніков.

Трампа

Ентомолог пояснив "нашесть" травневих жуків

Чому новий Папа Римський обрав собі ім'я Лев

Новини Звідусіль

АРХІВ

Українцям замість бензину заливали фальсифікат: де продавали "бодягу"

Туристичні пастки: ТОП-5 найнебезпечніших місць планети

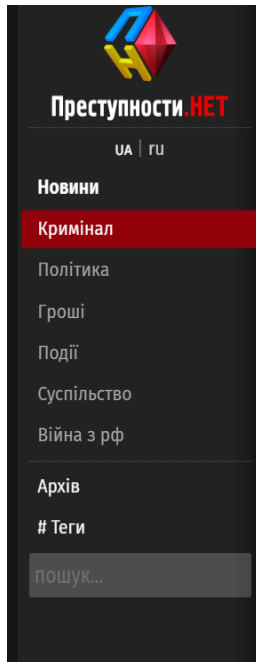
Зеленський розкрив подробиці розмови з Трампом

Нацбанк послабив гривню до долара: офіційний курс валют на п'ятницю

"Воджу їжу під обстрілами". Як керівники сіл ризикують життям заради земляків

Довгоочікувана угода про копалини: що підписала Україна, навіщо це Трампу і як вона вплине на війну

ДОДАТОК Г

[13.12.2024, <https://news.pn/uk/criminal/319186>]

Справа Невінчаного: На суді слідча визнала, що один з підписаних нею протоколів огляду місця злочину заповнювала не вона

13.12.2024 06:12

У Центральному районному суді Миколаєва пройшов допит слідчої у справі про вбивство на вулиці Архітектора Старова в травні 2024 року.

Засідання відбулось сьогодні, 12 грудня, повідомляють "МикВісті".

Як відомо, під час вивчення письмових доказів сторона захисту у справі заявила, що на їх думку, у протоколах місць огляду події були виявлені фальсифікації. Адвокати звернули увагу суду, що **обидва документи різні за почерком та стилем написання**, хоча підписувала їх одна й та сама слідча.

Зазначимо, що на посаді слідчого відділення поліції № 1 Ольга Загоруйко працює з 2020 року. Наразі вона обіймає посаду старшого слідчого обласного управління поліції.

Під час сьогоднішнього засідання вона розповіла суду, що 4 травня 2024 року огляд місця вбивства розпочався біля магазину «Міда», де вона почала складати протокол. Дівчина визнала, що другий протокол складала не вона, а її керівник — Сергій Панченко.

“

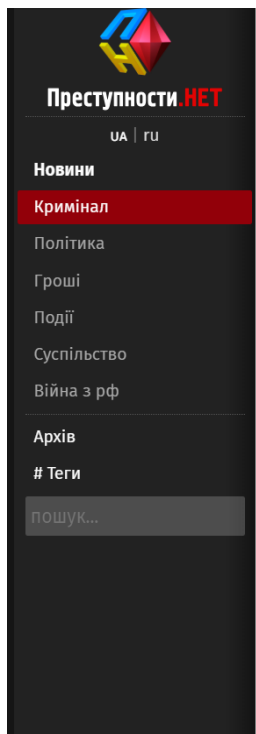
— Огляд розпочала я, після того, як ми облаштували все, щоб зручно було проводити слідчі дії, так як було дуже темно. Ми самі собі подавали світло. Я почала писати огляд. Зі мною був також слідчий слідчого управління та моє керівництво. Вказаний огляд я писала майже 3 години. Було дуже прохолодно, ми тоді вже перейшли на літню форму. Ми описали будівлі, де, що лежало. Моє керівництво до мене звернулося із проханням провести ще додатковий огляд, оскільки я ще не дійшла до іншої частини. Фізично я вже не могла писати той огляд, я змерзла. А всі бланки, які у мене є у слідчій папці, підписані моїм прізвищем. Я попросила свого керівника Сергія Панченка мені допомогти. На службовий планшет надійшов ще один сигнал. Він взяв мій бланк, ми пішли далі фасаду магазину, і почав писати огляд він. Почерк у протоколі його. Ми закінчили відпрацювання і всі документи я забрала собі в планшетку. Вже пізніше виявилось, що у протокол особа, яка допомагала проводити огляд, забула себе вписати в учасники, — розповіла Ольга Загоруйко.

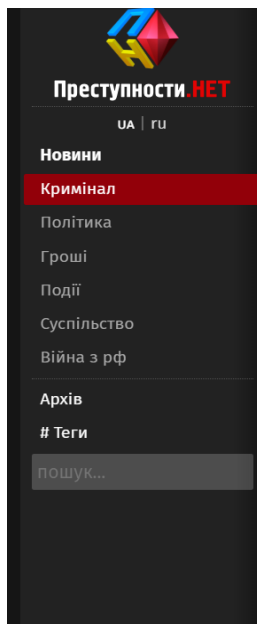
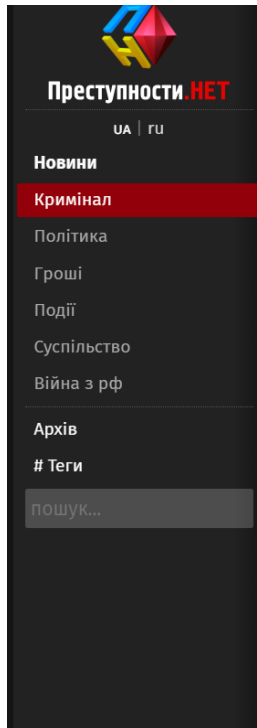
Після цього суддя Володимир Алеїніков уточнив у слідчої, хто проводив огляд в обох протоколах.

”

— Перший огляд, основний, я разом зі слідчим управління Самохіном. Ми вдвох здійснювали огляд. Він допомагав, оскільки мені мені було важко, кажу, як є, — відповіла Ольга Загоруйко.
— А другий огляд? — спитав Володимир Алеїніков.
— Начальник слідчого відділення №1 Сергій Панченко.
— А ви в другому огляді яку участь приймали?
— Я підходила туди, на місце. Але сказати, що я диктувала йому, я не можу.
— Тобто і оглядав Панченко, і протокол він писав.

Пізніше слідчу почав допитувати адвокат Володимир Тимошин. Він зокрема спитав, чим під час слідчих дій вимірювали відстань між об'єктами. Однак відповісти вона не змогла, зазначивши, що це була лінійка. У кінці протоколу ж була вказана «металева масштабна лінійка».

- Ми хочемо з'ясувати, чим ви виміряли 14 метрів, — зауважив адвокат.
- Чим виміряли? Як воно виглядає? — спитав суддя.
- Я не пам'ятаю. Рулетка, — відповіла вона.

Після Володимир Тимошин спитав слідчу про зазначену відстань, на якій був знайдений труп.

- На відстані від лівої фронтальної частини..., — далі Ольга Загоруйко розібрати почерк не змогла. — Важко відповісти.
- Це дуже важливо. Ми дійшли до того, що протоколом виявлено труп чоловічої статі, і ми зараз з'ясовуємо, де його виявили, — наголосив Володимир Тимошин.

Слідча також не змогла пояснити суду описане ушкодження на трупі в області грудної клітини, зокрема розмір рани. Аналогічно їй було важко розібрати опис знайденого на місці події складного ножа.

- було виявлено складний ніж у розкладеному стані із маркуванням «Колумбія», виготовлений з металу, зіставлений з полімерного матеріалу коричневого кольору близько розміру довжиною 3 сантиметри, — зачитує слідча.
- Де написано довжиною?, — питає адвокат.
- Розміром довж. Довжиною малось на увазі.
- А як зрозуміти, що мається на увазі довжиною, а не довше 3 сантиметрів? І що, лезо? Рукоятка?
- Лезо.
- То це довжина чи ширина?
- Довжина.

Після цих відповідей адвокат ще раз задав питання слідчій, чи проводила вона особисто огляд і чи бачила ніж, вказаний у протоколі.

- Було по-різному. Ми три години були на місці. Я і писала, і оглядала, — відповіла Ольга Загоруйко.

Але потім суддя Володимир Алєйніков ще раз задав їй це ж питання, і тоді вона відповіла, що фіксувала процес, тобто писала. А огляд здійснював безпосередньо Самохін.

Другий протокол був складений за 20 хвилин. Його писав Сергій Панченко, він же і проводив огляд. Однак вписати себе у протокол він забув, зазначила Ольга Загоруйко.

Після допиту сторона захисту зауважила, що неодноразово звертала увагу на те, що сумнівається, що у справі є контроль з боку прокуратури, адже були б зобов'язані виявити дану фальсифікацію у протоколах.

Нагадаємо, що **інцидент стався вночі 3 травня** біля магазину на вулиці Архітектора Старова у Миколаєві. Під час конфлікту між місцевими мешканцями двоє чоловіків отримали ножові поранення. Один із них, Олександр Тарасюк, загинув на місці, а іншого, Юрія Богомяткова, госпіталізували з тяжкими травмами. У скоєнні вбивства та поранення підозрюється Андрій Невінчаний, якого затримали одразу після події.

На одному із судових засідань сторона захисту **просила змінити Невінчаному запобіжний захід** на домашній арешт, проте суд залишив його під вартою ще на 60 діб. Сам обвинувачений **заявив**, що конфлікт спровокували його опоненти: «Я дав людині ляпаса за його слова».

Також захист підозрюваного **наполягав на відводі** судді через порушення Алєйніковим суддівської етики, оскільки він коментував справу у ЗМІ, що, на думку адвокатів, ставить під сумнів його неупередженість, проте суд **відмовив** у задоволенні заяви.

ДОДАТОК Д

[18.10.2024, [https://www.youtube.com/watch?v= WdKvRWbDpc](https://www.youtube.com/watch?v=WdKvRWbDpc)]

